

MAGYARI LAPOST

* 3 lei

Taxa postală plătită
aprobărilor Dir. Gen.

HUNGARIA

Postaetter Róbert urnak
Disztér 1—2.

BUDAPEST

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 131 (1573) szám * Csütörtök, 1937 július 15

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

Károly király párizsi időzése során fogadta Franciaország miniszterelnökét, külügy- és hadügyminiszterét

Hétfőn meglátogatta a világkiállítás román pavillonját

Párizsból jelentik: A francia fővárosban tartózkodó Károly király hétfőn délelőtt kiállgatáson fogadta Chautemps miniszterelnököt, délután pedig Delbos külügyminiszterrel és Daladier hadügyminiszterrel folytatott megbeszéléseket.

Ugyancsak hétfőn délelőtt Károly király Dinu Cezianu párizsi román követ és Urdăreanu ezredes kíséretében meglátogatta a világkiállítás román pavillonját. A bejáratnál az uralkodót Gusti professzor, a kiállítás kormánybiztosa, Gheorghie követségi tanácsos, valamint a követség és a kiállítási csarnok

személyzete fogadták. Ötlete sorra járta a csarnok termeit, kezdve az idegenforgalmi és vadászati termekkel. Különösen tetszett a királynak az ipari terem mennyezete és alaposan megnézte az országörintézmény és a királyi alapítványok ismertetését. A képzőművészeti osztály meglátogatása után Öfelsége a csarnok kertjébe, majd a román vendéglőbe ment. A látogatás majdnem két órát tartott. A csarnok előtt összegyűlt nagyszámú közönség lelkes rokonszenvtüntetésben részesítette az uralkodót.

Több bomba Pekingbe is becsapott...

Kína régi fővárosa közvetlen közelében állandóan dörögnek az ágyúk. — Anglia közbelépést javasolt Amerikának

Tokióból jelentik: A Távol-Keleten egyre nagyobb a feszültség. Pekingben a helyzetet teljesen reménytelennek látják. Az összelűzés a kínai és japán csapatok között a város közvetlen közelében hétfőn is folytatódott. Több bomba Pekingbe is becsapott. Japán forrásból származó hírek szerint Pekingben sok japán állampolgárt tartóztattak le.

A kínai központi kormány visszahívta képviselőit az ellentétek elsimításáról tárgyaló vegyes bizottságból. Ezt az intézkedést azzal indokolja, hogy a japánok részéről hiányzik az őszinteség.

Mindkét oldalon elrendelték a részleges mozgósítást.

A kínai sajtó azt írja, hogy Észak-Kínában legalább tízezer japán katonát vontak össze. Ez a szám azonban rövidesen meg fog kétszereződni a Mandzsuriából és Japánból érkező erősítésekkel. Sanghái város kikötőjében egy japán cirkáló, négy torpedóromboló és egy ágyúnaszád horgonyoz.

A Sanghaiban állomásozó japán hadsereg a kikötőkben horgonyzó hadihajók legénységének bevonásával nagy hadgyakorlatot tartott. A japán hatóságok állandó tanácskozást folytatnak a Pekingben élő japánok biztonságáról. Nagy gondot okoz a japán hatóságoknak a japán állampolgárok élet- és vagyonbiztonsága.

AMERIKA TARTÓZKODIK A KÖZBELÉPÉSTŐL

Pekingből jelentik: A japán csapatok elvágták az utolsó összeköttetést a kínai északi és déli harcterek között. A vitás területen az összes vas-utvonalk és fontosabb utak a japánok kezében vannak. A kínaiak számára csapatszállításra csak a hankai vasutvonat áll rendelkezésre, de ezt is minden pillanatban

megtámadhatják a japán repülők. Az a hír terjedt el, hogy

a japánok csütörtökön általános támadást indítanak. Éjjel után Peking előtt újra emgindultak a harcok a város déli falának közvetlen közelében dörögnek az ágyúk. A csatározás szünet nélkül tart.

Az angol kormány a japán-kínai viszály ügyében közleményt juttatott el az Egyesült Államok kormányához. Washingtoni jelentés szerint a közleményt titokban tartják. Jólétsültek szerint London az érdekelt országok haladéktalan tanácskozását javasolta, hogy azután közösen lépjenek fel. Ugy látszik azonban, hogy a washingtoni kormány nem hajlandó eleget tenni az angol kezdeményezésnek. Hull külügyi államtitkár a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy továbbra is a független politika híve marad. Diplomáciai körökben ezt a kijelentést úgy értelmezik, hogy Hull időt akar nyerni, ami nem jelenti azt, hogy az Egyesült Államok később sem szándékoznak valamilyen lépést tenni.

A JAPAN KÜLÜGYMINISZTERIUM
NEM FOGADTA EL A KINAI KORMÁNY
FELSZÓLÍTÓ JEGYZÉKÉT.

Tokióból jelentik: A nankingi kormány tokiói ügyvivője megjelent a külügyminisztériumban és demarsot akart átadni, közölve kormányának követelését, hogy vonják vissza a japán csapatokat Lukausiau környékéről és Japán szüntesse meg a további csapatszállításokat Észak-Kínában. A kínai ügyvivő ezzel együtt jegyzéket is akart átnyújtani, de Horinucsi helyettes külügyminiszter visszautasította a követeléseket és megtagadta a jegyzék átvételét.

Az új mezőgazdasági törvény és a magángazdaság szervezetei

Irta: Fekete Nagy Mihály

Ahhoz a nagy és kiterjedt munkához, mely a mezőgazdasági termelés szervezése és serkentése érdekében európaszerte olyan lázasan megindult és a műveltebb és bensőbb népszervezetű országokban utóbbi időben valóban csodálatos eredményeket ért el, most bekapcsolódni kíván Románia is. Modern szellemű, új mezőgazdasági törvényt alkotott, mely a földbirtok forgalmának szabályozásától kezdve, a nyilvántartó, szervező és fejlesztést célzó serkentő rendelkezéseken keresztül a mezőrendőri szabályokig magában foglalja az ország mezőgazdaságát érintő összes törvényes rendelkezéseket, jogszabályokat. A törvény megalkotásánál felhasználták az előző kormányok által készített törvényjavaslatokat is, általában a román földművelésügyi minisztérium idevonatkozó eddigi teljes tanulmányi munkaanyagát. A hivatalos indoklás szerint úgyszólván a tizenkettedik órában jöttek ezzel a törvénnyel, mert Romániában a mezőgazdasági termelés színvonala annyira visszamaradt, hogy még például búzából Dánia egy hektáron átlag 28.6 mázst termelt, Románia átlagtermése mindössze 9.5 mázsa volt. Még tengeriben is Ausztria 20.8 mázsa átlagtermésével szemben Románia termésképe csak 11.2 mázsa volt, holott a tengeri természetére, főképp az ókirályságban a termelési lehetőségek kiváltképpen alkalmasak.

Természetes következménye ez annak, hogy Romániában eddig a mai idők versenye által megkívánt rendszeres és szervezett mezőgazdasági termelést nem folytattak, — csupán a háború után idecsatolt német, főképp az ardeali szász és a banati sváb gazdanép. Azonban az egész német kisebbség alig teszi 4 százalékát az ország lakosságának. Ardealban is a német fajú gazdanép csak 9.9 százalék a falusi lakosságnak, községeikben a szászok és svábok a többségi román lakossággal együtt élnek és velük együtt is átlag kis területen, — Ardeal 23 megyéje közül csak 7 megyében laknak. Így hatásuk a mezőgazdaságra, sajnos, inkább helyi jellegű. Emellett a világháborút követő agrárreformmal felosztották javarészt a jobbtermésű nagyobb birtokokat, a föld az addig nagyrészt zsellérkedő nép kezére jutott, mely a háborút követő időkben kellő tőke és gazdasági felszerelés hiányában a termelést nem tudta az addigi színvonalon sem tartani. Ez időkben a háború után fölfejlődött külföldi, főképp tengerentúli verseny nehéz megpróbáltatás elé állította Romániában a falugazdálkodást, mert olcsóbb és jobb terményeivel lenyomta a termőföld jövedelmezőségét és csökkentette annak értékét.

Ugyanakkor megindult az országban a megnagyobbodott határok közt a nagyipar fejlesztése és annak nagyarányú támogatása. Hirtelen nagyarányú új alapítások és építkezések indultak meg egyes városokban s máról-holnapra támadtak új ipari üzemek. Ehhez az új fejlődéshez illeszkedett a kereskedelem, mely az iparral együtt bekapcsolódni kívánt a nemzetközi ipari és kereskedelmi életbe. Ez az átalakulási láz elterelte a figyelmet a mezőgazdaságról és faluról, még a falunép, a föld új tulajdonosai is érdeklődésüket kezdték meg-

osztani a falu és város között és közülük egyre többen a jobbkeresetű városok felé áramlottak. Így Romániában a mezőgazdasági érdek a birtokreform utáni időkben valóságos mostohagyermekké vált és inkább csak tengődött sok értékes éven át.

Románia mezőgazdasági termelési színvonalát a mai európai viszonylatban szemléltetően mutatja az alábbi táblázat, mit az új mezőgazdasági törvény indoklásában közölt adatok alapján állítottunk össze. A táblázat Románia búza és tengeri termésátlagát mutatja háttérként más európai országok termésátlagával összehasonlítva, valamint azt a százalékarányt, amennyivel ezek az országok tekintetben meghaladják az egyébként dúsföldű, termékeny Romániát.

Búzában Románia átlagtermése hektáronként 9,5 mázsa, tengeriben 11,2 mázsa.

Búza	
Dánia	28,6 q 66,70%
Németország	21,7 „ 53,6 „
Csehszlovákia	17,8 „ 46,7 „
Franciaország	15,0 „ 38,7 „
Olaszország	14,2 „ 33,1 „
Magyarország	13,4 „ 29,1 „
Bulgária	12,2 „ 22,2 „
Lengyelország	11,7 „ 18,9 „
Jugoszlávia	10,8 „ 12,1 „
Tengeri	
Ausztria	20,8 q 46,20%
Olaszország	18,1 „ 38,2 „
Csehszlovákia	17,1 „ 34,6 „
Magyarország	15,9 „ 29,3 „
Jugoszlávia	15,2 „ 26,4 „
Bulgária	12,4 „ 9,7 „

A nagy mezőgazdasági válság, mely sok nelyen Romániában is valóságos faluválsággá kezdett mélyülni, végül is a kényszerítő szükség erejével ráterelte a figyelmet a mezőgazdaság érdekeire, a termelés serkentésének és fejlesztésének kérdéseire. Az egymást követő kormányok törvényjavaslatokat is készítettek, azonban csak az immár negyedik éve kormányzó Tatarescu-kormánynak sikerült javaslatát a parlamenttel megszavaztatva törvényerőre emelni. Ha a nyugtalan politikai élet változásai miatt nem is jöhettek hamarabb ezzel a törvénnyel, azért a széles földműves-rétegekre támaszkodó kormányzó és ellenzéki pártok mégis többet tehettek volna azzal, hogy a magángazdasági élet kereteiben, gazdasági egyesületek, falusi gazdakörök szervezésével serkentő és fejlesztő munkát. Egy kormányképes nagy-pártnak így milyen nagyszerű alkalma és módja nyílt volna például ellenzéki idején

arra, hogy ilyen kiváltképpen hasznos, építő munkát végezve, valóban értékes népszerűséget szerezzen és vele zálogot az igazán megérdemelt kormányutódlásra.

Nem ez történt. És hogy ez nem következett be, azt — sok gátló hatásban most, az új mezőgazdasági törvény végrehajtásánál fogja megérezni az ország és annak túlnyomóan földműves népe. Mert a magángazdaság kellő megszervezése hiányában egy modern szellemű mezőgazdasági törvény, mint az ez év március 22-én közzétett román törvény is, félős, hogy — utópisztikusan-jó törvénynek fog mutatkozni a végrehajtásnál.

Ennek a valóban jó, serkentő és fejlesztő célzatú szervező-törvénynek az eredményes végrehajtása attól függ, hogy miképpen tud a magángazdasági élet annak szolgálatára állani? Most csak arra a nyilvánvaló tényre mutatunk rá, hogy azon a rendkívül kiterjedt területen, amelyen ez a gyökeresen átszervező törvény végrehajtás alá kerül, megyéenként és még a megyéken belül is vidékenként mások és mások lesznek a törvény alkalmazásának úgy az előfeltételei, mint az eredményei. Mások lesznek különösen aszerint, hogy az egyes vidékek különböző fejlettségű és készségi gazdatársadalmi mennyire bizonyul alkalmasnak a szervező és fejlesztő intézkedések, tennivalók véghezvitelére.

E tekintetben nemes verseny fejlődhetik ki az országban az egyes termelő területek, vidékek gazdanépe között, amely versenyben azok a népek, amelyek erősebbnek bizonyulnak, — mint másoknak példát mutató elemek, kiváló szolgálatot tehetnek az ország mezőgazdasága fejlesztésében.

Említettük, hogy Romániában megfelelően szervezett, módszeres mezőgazdasági termelést a kisebbségi német, főképp az ardeali szász és a banati sváb gazdanép folytatott, mely a háború után csakhamar hozzáfogott az észszerű termelés és értékesítés bensőbb megszervezésével ma már eljutott az ipariassított mezőgazdaság célkitűzéseire, hogy a terményeket a szükségleteknek megfelelően maga feldolgozza és úgy értékesítse jóval előnyösebben. A minőségi többtermelés érdekében mezőgazdasági termelésüket hovatovább a fajállattenyésztés és állathizlalás, valamint a vetőmag és ipari növénytermesztés szolgálatába állították. Ezzel egyúttal jó iskolát is teremtettek a velük együttélő más nemzetiségű népeknek.

Romániának második, mezőgazdaságilag

fejlettebb népe a kisebbségi magyar nép, mely addigi szervezeti keretében csak az elmúlt év folyamán mozdult meg a termelés és értékesítés fejlesztése érdekében az EGE (Erdélyi Gazdasági Egylet) újjászervezésével. Eppen ez új szervezkedés bizonyul lehetővé teszi számára azt, hogy az élen haladó német gazdanép nyomdokaiba léphessen. Az ardeali magyar gazdanép általános megmozdulását megelőzően Treiscuene megyében már évekkal előbb csendben megindult a belterjesebb fejlesztő munka, hol az egyébként inkább csak látszólagos élő falusi gazdakörök közül is már jónéhány igazán szép eredményekkel dolgozik.

A fejlettebb német és a fejlődésnek most nekiinduló magyar gazdanép jó szolgálatot tenet az új mezőgazdasági törvény végrehajtásánál egyrészt azzal, hogy szervezettebb magángazdasági életük hasznos munkaszellemet teremtenek a mezőgazdaság serkentése és fejlesztése számára. Másrészt és mindezeket megelőzően az ő mezőgazdasági célú központi szervezeteik a megyei mezőgazdasági kamarák útján hasznos segítségére lehetnek a földművelésügyi minisztériumnak, a mezőgazdasági kamarák szövetségének és a különböző szakbizottságoknak. Segíthetnek különösen a törvényben rendelt többéves nagy gazdasági terv, az évenkénti termelési tervek, úgyszintén a termelés üzemi és jövedelmezőségi térképei, stb. előkészítő munkájában, amiket csakis a vidékenként való gyakorlati ismeretek birtokában és a helyi gazdasági és termelési érdekek gondos tekintetbevételével lehet célirányosan megalkotni.

Nyilvánvaló, hogy egy ilyen széles hatásterületű szervező törvény, a magántulajdon létező gazdasági rendszere mellett, csakis a magángazdasági élet szervezeti erejével társulva tud megfelelőképpen érvényre jutni a gyakorlatban, mert az ilyen szervező és fejlesztő munkát következetesebben, jobban lehet társadalmi úton, példamutatások és meggyőzés alapján keresztülvinni, mint pusztán törvényerővel, szorító és büntető rendelkezésekkel. A helyes, gyakorlati keresztülvitelben a törvény irányítást ad, a szervező, rendező és fejlesztő munkának kereteket szab, a büntető rendelkezésekkel rászorít és makacs esetekben, ha kell, megtorol. Azonban a munka eredményes viteléhez szükséges szellemet, hogy úgy mondjuk, — a lelki tartalmat, csakis maga a gazdatársadalom meggyőző példákkal táplált részvevő készsége adhatja. Ehhez pedig mindenekelőtt ránevelő munka kell, mi a magángazdasági szervezetek kiváltképpeni feladata.

Ebéd közben

Írta: Endrődi Béla

— Parancsoljon még egy kis rántott csirkét!

— Köszönöm, már nem tudok többet enni, pedig kitűnő.

— Ejnye, de gyenge az étvágya!

— Az ember önkéntelenül alkalmazkodik a korhoz, amelyben sokkal kevesebbet esznek az emberek, mint régen. A kevesebb evést első sorban magán tapasztalja az ember, manapság aztán csak körül kell nézni éttermekben és háztartásokban, megdöbbenő, hogy milyen kis adagokkal elégednek meg a gyomrok napjainkban. Ezek a gyomrok valamikor öt- és nyolcfogásos lakomákat ettek végig, ezek a gyomrok valamikor gazdag reggeli, bő tízórai és kiadó ebéd után már öt óra felé fellépett kávéval kebeleztek be vajaskenyérral és este nyolckor roppant borjúcsülkökkel tértek nyugovóra. Ezek a gyomrok örvendeztek télen a disznótoroknak s ugyanezek utaztak nyáron Karlsbadba; igen, a híres karlsbadi víz a boldog békeévekben majdnem kizárólag magyar gyomrokat locsolt gyógyszerivel s így készítette elő őket újabb téli hadjáratokra. Ma ugyanezek a gyomrok diktálják rá a vendéglősökre a kis adagok életbeléptetését, nagy adag ételt csak házas-párok esznek még s a híres magyar ebéd és vacsora ma már a vidéki kúriákban is alaposan megrövidültek. A jó gazdaasszony-típus is megváltozott, nem az a jó gazdaasszony, aki a fűszerek, spékélések és egyéb raf-

finériák segítségével különlegesen ízletessé varázsolja az ételt, hanem az, aki mentül kisebb fegyverzetel, mentül olcsóbban és mentül takarékosabban vezeti a háztartást. Szóval úgy a nyilvános éttermekben, mint a magánháztartásokban a kis adagok divatosak és sok kicsi sokra megy menvén, természetes, hogy lassan már a statisztikus is észreveszi, sőt a vásártéri és csarnoki fogyasztásból hivatalosan is megállapítja, hogy Budapesten ma kevesebbet esznek, mint régen. Mért van mégis az, hogy egy másik statisztikai számadat szerint, ennek ellenére éppen annyi kövér ember közeledik városunkban, mint a múltban?

— Hát erre nem tudok mit válaszolni, de bizonyos, hogy a kövér emberek rövidesen ki fognak halni, hiszen lassanként mindent szabályozni lehet megfelelő étrenddel.

— Erről én is hallottam. Megfelelő étkezés révén a temperamentum is kormányozható lesz ezután, miután kitalálták, hogy néhány hónapi szelid étrenddel, tejfel, vajjal, tojással, zöldséggel, mézzel galambot lehet teremteni a legdühösebb emberből is, a mamlaszt és tutyimutyit pedig sok hussal, fűszerrel akár tigrissé lehet vadítani.

— Öszintén szólva én nem hiszek ebben. Lehetséges, hogy valamiképp befolyásolhatja az ember vérmérsékletét az étrend, hiszen a különböző betegségek ellen is sikerrel küzd a diéta. De hogy teljesen megváltozzék az emberi természet egy-egy menü következtében, az valószínűtlen.

— Ugy van. A gerstli elég szelid étel, galamb-csemegé is lehetne bizonytal, mégis mennyire megdühödtünk tőle valamennyien,

mikor a kommun idején ezzel etettek bennünket a népbiztosok. Gerstli és tökkáposzta hónapokon keresztül. — brr! még az emléketől is felháborodik az ember s épp így meg kell csak nézni a diétára fogott gyomorbajosokat vagy a fogyókúrára ítéltet, micsoda dühös morgással kebelezik be az előírt ételeket. Karlsbadban és Lahmannál titokban megszökik a vendég a vizes spenót elől és dühölt tájtékozva veti magát a kiskocsmában a titkos rostélyosra. Pedig a vizes spenótnál szelidebb étel bajosan képzelhető el s így megbukik az egész diétaelmélet pro és contra, mert minden előírt étrend csak dűht vált ki az emberből, szelidséget legkevésbé. Igen, ha a szelidítő étrendet bájjital formájában lehetne beleszóppenteni a levesbe, akkor másképp lenne, de így? Hiú álom az egész, a kardos menyecske, a hárpia anyós továbbra is életben maradnak és pipogya fráterekből nem csinál legvitézesebb huszárt a félig kisütött paprikás bélszín. Legfeljebb egy kicsit mérsékelheti, vagy fokozhatja a temperamentumot az étrend, úgy mint ahogy bizonyos horfajták veszekedővé, melankólikussá vagy táncoskedűvé varázsolják a kocsmái hőst. De végleges, komoly és gyökeres változást semmiféle emberi vérmérsékletben nem okozhat földi étel, ha nevelés, iskola, fegyelem nem tudja mérsékelni és zabolázni a lelkeket idejében. A rabló rabolni fog, ha holta napjáig rántottát etetnek is vele és a gyáva nem megy neki el-lenséges lovasezrednek a borjúpörkölt hatása alatt.

— Szóval?

— Szóval miután nem illik sokat beszélni evés közben: együnk tovább

Az angol kormány „utolsó szava” a benemavatkozási kérdésben

Elkészült Eden kiegyeztető javaslata, melyet egyelőre a nagyhatalmak képvise öivel közöltek. — A német, olasz, francia és szovjetország nagykövetei Edennel hosszabb eszmecsere folytattak a tervezetről

Londonból jelentik: Eden angol külügyminiszter elkészült a benemavatkozási rendszer válságának megoldására irányuló kompromisszumos javaslatával. Az első nyers tervezetet Eden kedden délután átadta a nagyhatalmak képviselőinek. A külügyminiszter hosszabb eszmecsere folytatótt a német, olasz, francia és szovjet nagyköveteivel. Londoni politikai körök azt hiszik, hogy sikerülni fog a válságot áthidalni. A javaslat szerdán teljes terjedelmében nyilvánosságra kerül. Ezt megelőzően megküldik a javaslatot a benemavatkozási értekezletnek képviselt 26 állam kormányának azzal a kéréssel, vizsgálják meg sürgősen az angol indítványokat és szögezzék le álláspontjukat, hogy a benemavatkozási értekezlet péntek délutánra kitűzött ülésén meghozhassák a végleges határozatot.

Az új kiegyezési tervezet minden lehetőséggel számol és olyan megoldást javasol, amely állítólag az összes érdekelt államok felfogásával összhangba hozható.

Az angol külügyminisztériumhoz közelálló körökben nyomatékosan hangoztatják, hogy az angol kormány nem vagylagos javaslattal akar az értekezlet elé állni, hanem egy minden részletében kidolgozott tervezettel, melyet valamennyi hatalom magáévá tesz. A tervezet lényegéről eddig még semmi sem szivárgott ki.

Az *United Press* szerint Eden hangoztatta a nagykövetei előtt, hogy a jelenlegi angol terv az angol kormány utolsó szava és ha ezt végrehajtani nem sikerül, Anglia abbahagyja a kísérletezést a benemavatkozási politika megmentésére.

FRANCO NEM BOCSÁTJA EL AZ ÖNKÉNTÉSEKET, MERT A VÖRÜSEK SPANYOL ÁLLAMPOLGÁROKKA MINŐSÍTÉSEK A MAGUK IDEGEN KATONÁIT.

Salamancából jelentik: Franco tábornok most már végleg elutasította azt a követelést, hogy a nemzetiek kötelékében szolgáló külföldi önkénteseket elbocsássa. A tábornok a „Daily Mail” munkatársa előtt kijelentette, hogy nemrég még elvben hajlandó lett volna tárgyalni az önkéntesek hazaszállításáról, ma már azonban erről szó sem lehet, mert a valenciai kormány zsoldjában harcoló idegen állampolgárokat spanyol állampolgárokká nyilvánították, ami lehetetlenné teszi, hogy a nemzeti hadseregből ki-

zárják az idegen önkénteseket. A polgárháborúnak csak a nemzetiek győzelme, vagy a vörösek fegyverletétele vethet véget.

KINA AMERIKÁHOZ FORDUL KÜZBENJÁRÁSÉRT.

Washingtonból jelentik: Wang kínai nagykövet hosszasan tárgyalt Hull külügyi államtitkárral az észak-kínai helyzetről. A megbeszélés után Wang újságírók előtt kijelentette, hogy a helyzet rendkívül feszült, de még van lehetőség a békés megoldásra. Mindenesetre Kínának védekeznie kell a támadás ellen. Washingtoni diplomáciai körökben felvetődött az a gondolat, hogy az Egyesült Államok kormányja közvetítsen a két kormány között. Az amerikai kormány még nem nyilatkozott a kérdésben.

A Magyar Párt vezető helyi tagozata beszámoló gyűlést tartott

Udvözölték Bethlen György gróf országos pártelnököt. — A munkaszabadság védelmére szervezkedést kezdettek. Önálló listával mennek a városi választásokra

Cluj. Saját tud. A Magyar Párt helyi tagozatának intézőbizottsági ülését óriási érdeklődés előzte meg. Az ülésen részletes beszámoló hangzott el az elmúlt esztendő eseményeiről. Az ülés megnyitása után dr. Ferenc József kért szót a kifejezést adott annak a nagy ragaszkodásnak és bizalomnak, amely a transzylvániai magyarságot gróf Bethlen Györgyhez, a Magyar Párt országos elnökéhez fűzi. Az intéző bizottság az országos elnök önzetlen munkásságáért köszönetet mondott. Dr. Vékás Lajos tagozati elnök ezután az elmúlt év halottairól emlékezett meg, majd a helyi szervezet legutóbbi eseményeit méltatta. Kiemelte, hogy a pártélet mind tartalmasabbá válik. Önkéntes adományokkal megteremtették a párt anyagi alapját, a kiadások fedezésében nem volt hiány. Megemlékezett arról, hogy a múlt évben felvetették a Magyar Ház felépítésének a gondolatát. A terv remélhetőleg rövidesen valóra válik, tétő alá hozzák a transzylván magyarság clujj otthonát. A pártvezetés munkája is lényegesen előre haladt. Három új szakosztályt létesítettek, mégpedig az iparosok, a földművesek és a magántisztviselők részére. E három szakosztály lelkiismeretes munkát végzett. Az elnök után Fülöp Géza titkár mondott

részletes beszámolót az évi munkáról.

A beszámolóhoz Cs. elh. József szól hozzá, aki kijelenti, hogy szükség esetén nagyobb áldozatot is kell hozni a kisebbségi tisztviselőkért. Botos János natározati javaslatot terjeszt elő a munkavédelmi törvényről szóló hírlapi közleményekkel kapcsolatban. A határozati javaslat román alkotmánytörvényre hivatkozva a munkaszabadsággal szemben emelt szót és felhívta a munkaadókat, hogy maguk is védjék meg munkásaik munkaszabadságát. Az ülés a határozati javaslatot elfogadta s hasonló szellemű országos párthatározatért elterjesztést intézett a központhoz.

Bartha Ignác dr. a kiirt községi választásokkal kapcsolatban ismerteti a város közigazgatási történetét az impériumváltozás óta. Határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben minden törvényes alapot nélkülözöknek jelenti, hogy jelenleg is a törvénnyel ellentétben kormányozzák a várost. Transzylvánia fővárosának hatvanszázalékos magyarsága részt kíván venni a város vezetésében s ezért követeli a választások mielőbbi megtartását és tiltakozik az elhalasztás ellen. Egyben felhívja a magyarságot, hogy tartsanak ki az önálló magyar lista mellett.

A francia nemzeti ünnep mozgalmái

Szabad ég alatti táncmulatságok az ünnep előestéjén. — Politikai tüntetések főlemelt ököllet és fasiszta karlendítéssel

Párizsból jelentik: A szerdai, július 14-iki francia nemzeti ünnep előestéjén Párizs valamennyi kerületében megtartották a szokásos szabad ég alatti táncmulatságot. Amikor a katonai fáklyásmenet a kivilágított Concorde-térre érkezett, a tömeg egyrésze hirtelen minden megmagyarozható ok nélkül, politikai tüntetésbe kezdett. A tüntetők egyrésze feltartott ököllet, másik része fasiszta módon előre lendített karral tüntetett. A rendőrségnek sikerült hamarosan szétoszlatni a rendezőket.

Párizsból jelentik: A „Jour” szerint a szociáldemokrata párt marseillei nagygyűlésén botrányos jelenetek játszódtak le. A gyűlés tulzó álláspontot képviselő résztvevői megtámadták a mérsékelt irányzatúakat és ökölcsapásokkal, rugásokkal és székekkel bántalmazták őket. Egyesek revolverükkel hadonáztak. A lap szerint annak ellenére, hogy a zárülésen Blum többséget kapott, a szociáldemokraták halálos sebbel távoztak Marseilleből és még a párt legbizakodóbb tagjai is a szociáldemokrata párt ketté szakadásától tartanak.

Figyelem!

Figyelem!

Ne mulassza el a világhírű 1937-es típusu

MERCEDES-BENZ

automobilok és teherautók

4, 6 és 8 hengeres benzin vagy Dieselmotoros elsőrangú kiviteléről meggyőződést szerezni, melyek versenyképes árban és előnyös feltételek mellett beszerezhetők

a DAIMLER-BENZ művek gyári képviseleténél:

az **N. B. PERRY** automobilvállalatnál

CLUJ, Regina Maria utca 53.

A katolikus sajtó taktikája

(Hogyan védekezzünk a kommunizmus ellen?)

Előadás az 1937. jun. 27—29-iki brasovi Katolikus Nagygyűlés sajtóügyi értekezletén*

Irta: Dr Paál Árpád

XI. Pius pápának az idei Szent József napján kiadott „Divini Redemptoris” kezdetű körlevele az istentelen kommunizmus elleni védekezésről szólván, az egész keresztény társadalmat felvilágosítani igyekszik a védekezésben való teendőiről. A legkisebb kézimunkástól fel az államhatalom gyakorlójáig mindenki számára elmondja azt, hogy micsoda részt kell vállalnia a keresztény újjászületésből, a hit elmélyülésének a valóságából, a vallásosság külső és belső megegyezéséből. Mit kell tenniük mindnyájuknak, hogy az Istenhez emelkedés teljes őszintesége legyen még nemcsak a szavakban, de a cselekedetekben is.

Ez előírásokban a sajtóról két ízben is szó esik. Először akkor, midőn a Szentatya megemlíti, hogy a kommunizmus terjedését a sajtó szervezett hallgatása is okozta, mely valóságos összeesküvés volt a terrorista iszonyatokkal dolgozó kommunizmus mellett. Mikor minden egyéb legjelentéktelenebb eseményt is ez a sajtó fel tudott fujni, ugyanakkor egy szava sem volt az orosz, a mexikói és a spanyolországi kegyetlen vallásüldözésről. Vagy amennyiben azok dühöngését teljes elhallgatással nem fődözte is, de mégis úgy tüntette fel, mint nagy átalakulások szükség szerű kísérő jelenségeit. Pedig ezek a kegyetlenkedések nem csupán átmeneti robbanások, hanem az istentagadó kommunizmus lényegébe tartoznak bele. Abba a lényegbe, mely eltaszítván az Istent és előlven a ráfigyelmeztető lelkiismeretet, egyuttal a társadalom minden erkölcsi főkét elszakítja és ebben a féktelenségben csak megfélemlítésekkel, örökös hóhérvadásokkal tud magának tekintélyt kikényszeríteni. A pápa körlevele utal is rá, ami ma már nyílt eseményekkel áll a világ szeme előtt, hogy a rémuralom végső sorban a saját embereit is kivégzésre hurcolja, mert ez a rombolás, ez az emberevés, ez a társadalompusztítás az ő lényege.

A pápa körlevele elsősorban azt a büntérsi mivoltot rója meg, melyet a sajtó a hallgatásával végbevitt, mikor a kegyetlenkedéseket hallgatva beleegyezéssel, vagy nagyképű történelmi és társadalomtudományi beállításokkal igyekezett mentesíteni, sőt igazolni. Ilyen utóbbi állásfoglalást úgy az itteni, mint az ide beengedett budapesti magyarnyelvű sajtóban is bőven találunk és találunk. Ezt nevezhetjük annak a negatívumnak, amit a jó és lelkiismeretes keresztény sajtónak nem szabad tennie, ha az istentelen kommunizmus elleni küzdelemből lelkiismeretesen ki akarja venni a részét.

Van azonban pozitívum is, amit a pápa körlevele előír a keresztény sajtó részére. Ez az előírás így hangzik: „A katolikus újjászületés munkájában nagy szolgálatot tehet a katolikus sajtó. A sajtónak kell könnyed és változatos alakban ismertetni a katolikus társadalomtant. Azután pontosan és részletesen be kell számolnia az ellenség kezdeményezéseiről, s a különböző országokban alkalmazott védekezési módokról. Végül a sajtó kötelessége, hogy fel-

vértesse a népet a kommunisták csalárdságai és ravaszágai ellen, mert ezeknek már sok jószándéku ember áldozatul esett.”

Ez előírások közül mindjárt a legutóbbira, a csalárdságok és ravaszságok elleni főlvertésre nézve a Szentatya körlevele elmondja, hogy a kommunizmus kezdetben a maga teljes romlottságában mutatta be magát, abban a durva mivoltában, ahogyan az egyéni méltóságot, a családot, a magántulajdont, a vallást, az Istent megtagadja és kiirtani akarja. Minthogy azonban a kommunizmusnak ettől az igazi arcától a népek megrémültek, azért a felforgató mozgalom intézői taktikát változtattak, s világbéke és szegénysegélyezés propagandájába csomagolták el vészes tanaikat. A kommunista szervezők a vallásos társulatokba és szakmai szervezetekbe is belopóztak, s az emberiség és szeretet jel-szavai hangoztatásával igyekeztek az illető hívő csoportosulásokat a kommunizmussal való együttműködésbe belecsebitani. Azt is igyekeztek elhitetni, hogy a kommunizmus nem vallásüldöző, és a szovjetek új alkotmányára hivatkoztak, hogy az a szabad vallásgyakorlatot biztosítja. Azt viszont gondosan elhallgatták, hogy a vallásellenes toborzást is hasonlóan szabaddá tette ugyanez az alkotmány, s hogy a szovjet-állam hatósági gyakorlata szerint ez az utóbbi szabadság minden egyéb vallás-szabadságot kiszorít. Ez az a ravaszság és csalárdság, amitől a Szentatya körlevele magóvni akarja a jóhiszemű keresztényeket.

— Vigyázzatok, — írja a körlevél, — hogy a híveket meg ne tévessze ez a kommunista csalárdság. A kommunizmus belső lényege szerint romlott, a vele való együttműködést tehát

Jelentkezett már

a Fekete-tengeri társasnyaralásunkra?
Ha nem, úgy

jelentkezzék sürgősen

lapunk utazási osztályánál,
Oradea, Str. Regele Carol
5 szám.

Részvételi díj 2940 lei.

A részvételi díjban bennfoglalatik: a vasuti jegy Oradea-Carmen-Sylva és vissza, étkezés kitűnő éttermekben, lakás elsőrangú szállodákban, strand belépő-jegyek, autókörutazások, különböző szórakozások, borralvalók, stb.

Indulás augusztus hó 5-én.
Jelentkezés július 22-ig.

egyetlen vonalon sem engedhetjük meg, hacsak nem akarunk a keresztény műveltség sirásói lenni. Ha az elámitottak a kommunizmussal közreműködnek, s országaikban ez majd uralomra jut, az eltévelyedés első áldozatai ezek a közreműködők maguk lesznek. És minél régebb s mélyebb vallásossággal dicsekedhetik az illető keresztény műveltségű ország, annál pokolibb gyűlölettel dühöng majd benne az istentelenek hordája.

Ezekben a mondatokban a pápai körlevél igen fontos taktikai alapelveit is jelölt meg, hogy úgy általában a keresztény közönségnek, mint a keresztény sajtónak is mi legyen a legfőbb magatartása, mikor a kommunizmussal van dolga. Mi legyen a viselkedése még akkor is, mikor a kommunizmus együttműködésre, fegyvertársiasságra kínálkozik. Mikor tehát szelíd, behízelgő arcot mutat, s közös célokat jelöl meg, hogy azokért a kereszténység hívei vele közös uton haladjanak. A Szentatya kimondja a határozott irányítást: „a vele való együttműködést egyetlen vonalon sem engedhetjük meg,” tehát még például jótékonyági téren se, annál kevésbé politikai vagy társadalmi szervezkedésekben. A keresztény sajtónak különösen tisztán és szigorúan szem előtt kell tartania ezt az elkülönülést, mert ahogyan ő meg tudja különböztetni a maga küzdelmeit és irányításait a kommunizmus látszólagos és megtévesztő jóakarásaitól, úgy tud a keresztény sajtó közönsége is öntudatos lenni a kommunizmustól való óvakodásban.

Gondoljunk csak arra, hogy a spanyolországi baszkok, bár őseik hitéhez ragaszkodó jó katolikusok, mégis a maguk külön nemzeti önkormányzata érdekében a spanyol nemzetiek ellen a kommunistákkal fogtak össze. Ez is csak megtévesztések hatása alatt történt, mert a kommunisták odakinálták nekik ezt az önkormányzatot csak azért, hogy fegyvertársakul szerzhessék meg őket. De amikor a harcban vesztesek lettek, s a győztes nemzetiek elől valahonnan kivonulniuk kellett, akkor a templomrombolásokat csak úgy végbevittek a baszkok földjén is, mint másutt. A baszkok az ilyen templomromboló és oltárgyújtogató indulatok miatt fegyvertársaiikkal mindenütt összeütközésbe keveredtek.

Ha pedig a kommunizmus véglegesen ur tud lenni valahol, ott a nemzeti különállásoknak ő a legnagyobb elsöprője, mint ahogyan ez világosan látható az orosz szovjetrendszerben. Itt is az ukránok és más nemzetiségek eleinte külön önkormányzatba szervezkedhettek, de mihelyt a központi szovjethatalom megerősödhetett, az tüzzel-vassal és a tömeges éhenhalasztás mesterséges kényszereivel is kiirtott minden nemzeti különállást. Mert a kommunizmus lényegébe tartozik, hogy ahogyan nem tűr el vallást és lelkiiséget, s nem tűri el a család és otthon érzelmességét, úgy türethetetlen előtte az a lelki és érzelmi kapcsolat, amit a nemzeti eszményekben való összetartás jelent. A külön nemzeti önkormányzatokhoz az illető nép külön területi tulajdona és azon való önrendelkezése szükséges. A kommunizmus lényege azonban a maga államán belül csak ennek az államnak a tulajdonát ismeri el, csak ennek a gépkényszerű megvalósítását akarja, s ehhez képest türethetetlen előtte minden külön népi tulajdon és azon való minden külön gazdálkodás. Így történt, hogy mikor az ukránok és más oroszországi nemzetiségek a maguk természetét a maguk népének akarták megtartani s ehhez az eleinte kapott önkormányzat alapján joguk is lett volna, akkor az orosz szovjetközpont tüzzel-vassal rájuk rottott, tömeges kivégzést rendezett köztüjük, elvitte minden természetüket és milliószámra éhínségre kárhoztatta őket. És ezt nemcsak egy ízben tette meg, hanem évről-évre következetes megismétléssel. A bolsevizmus lényege az, hogy nem tűr önkormányzatot.

Ezek megfontolásával megíthetjük, hogy milyen végzetes volt a vallásos baszkok jóhiszeműsége, mikor ők a maguk különállásáért képesek voltak a kommunistákkal összefogni. Ezt a különállást, vagy annak valamely kezdő fokát az erkölcsi megalapozás több szilárdságával egyezhették volna ki a hasonlóan vallásos érzületű spanyol nemzetiektől.

Hasonló téves irányu tájékozódásra akarják bírni a kommunisták a francia katolikusokat is. Itt a németellenesség indulatát dobják a rábeszélések mérlegére. Azt mondják, hogy ők, a kommunisták a legerősebb németellenesek, s ők az egész kommunista Oroszországot is Németország ellen tudják vinni. Franciaország védelmére és támogatására. Ilyen csábító beállítással akarnak a kommunizmus és a francia nemzeti érzés között szövetséget létrehozni, s ebbe a legnemzetibb érzésű francia katolicizmust is bele-

* Arad vidékéről egyszerre két előírást is közlök. Ez az a héten levél érkezett hozzánk, melyben elküldötték az aradi „Rendkívüli Ujság” című hetilap július 5-iki számát. Az illető lapszám egyik közleménye feltűnő nyomdai szedéssel és ordító címezéssel arról szól, hogy dr Paál Árpád főszerkesztőnk a brasovi katolikus nagygyűlésen dr Wild Endrével szemben felszóllt, s a németországi katolikusüldözéseket védelmébe vette. Még idéz is a közlemény ez állítása erősítésére olyan szavakat és mondatokat, amiket dr Paál Árpád sohasem mondott. Annál kevésbé mondhatta, mert jelen se volt a brasovi nagygyűlésen, tehát vitába se szállhatott Wild Endré dr-ral. A brasovi nagygyűlésre dr Paál Árpád írásban, előre küldött el egy tanulmányt, hogy amennyiben a katolikus Népszövetség igazgatósága azt alkalmasnak tartja, olvastassa fel. A tanulmányt fel is olvasták, s amint akkori tudósításunk jelezte, a felolvasottakat a sajtóértekezlet közönsége tetézéssel fogadta. Magát a felolvasást akkor nem közöltük, mert éppen főszerkesztőnk intézkedésére az akkori anyaghalmazban más előadások elől nem akartuk elfoglalni a helyet. Most azonban a Rendkívüli Ujság alaptalan vádaskolása megcáfolására itt adjuk az előadás teljes szövegét. Szerkesztőség

vonni. Ebben az esetben is nem a nemzetvédelem a fő a kommunizmus előtt, hanem a népek közti viszály fenntartása és a keresztény művelődés felborítása éppen a két legnagyobb nyugati állam területén. Ha sikert tudna elérni, ha az öntudatlan katolikusok segítségével felduzzasztott népfrontokon át hatalomba tudna jutni, azzal talán mihamarabb a németek ellen fordulna, de előbb a francia kereszténységet törölné el a maga új uralmi területén.

Ilyen kilátások mutatkoznak a kommunizmussal való együttműködés esetén. Eppen azért a keresztény sajtónak óriási óvatossággal kell eljárnia a sajnálatos német kulturharc tárgyalásában is. Tartania kell azt a feltűnő vonalat, mely a közönséget is figyelmeztesse, hogy bár a német pogányság ellen a keresztény hit magaságából küzdünk, ezzel nem akarjuk lekisebbiteni és elhomályosítani azt az érdemet, melyet a németek nemzeti mozgalma a kommunizmus kifűzésével végbevitt. Sőt éppen azt akarjuk, hogy ez a nemzeti érdem a kereszténység hozzájárulásával is erősödjék és örökössé váljék. Semmiképpen sem szabad még abba a látszatba se keverednünk, hogy mi a németek nemzeti mozgalma ellen a kommunizmus fegyvertársai lettünk. Ez bizony sok kényes és finom megkülönböztetést tesz szükségessé, ami különösen nehéz abban a sajtókorszakban, mikor plakátbetűs ordításhoz szokott a közönség, s amely így hajlandó a németek elleni kárhözhatást a kommunizmussal való egytáborban-levésnek látni. Gyakorlati eligazítónk lehet az, ahogyan a bécsi keresztény lapok viszik ezt a kettősfrontu küzdelmet. A német pogányság ellen küzdő minden közlemény mellett, sőt azoknál hangosabban hozzák a kommunizmus ellen küzdő írásokat és közleményeket.

Amellett megvan az a tartózkodás is, hogy a bolsvista és nemkeresztény forrásból származó német híreket nem veszik mindjárt készpénznek, s nem közlik olyan feltűnő mohósággal. Általában a német viszonyok felé mindig kiéreztetik a sajnálkozást, s a testvéri várakozást, hogy az ottani kilengések megszűnnek; egyúttal azt is kiéreztetik, hogy ottan nincs istentelenség és vallásellenesség, hanem csak zavar éppen a vallásos felfogásokban, s ami kulturharcos jelenségek most feltűnnek, azok éppen e zavar tisztázódásának a belső küzdelméi. A pápa „Mit brennender Sorge” kezdetű körlevele is a német tévhitek kárhözhatásával nem fordult Németország ellen, se az ottani nemzeti irányzatokkal szemben, hanem ez a körlevél is kifejezetten felhívta ezt a nemzeti irányzatot, hogy keresztény testvéri közösségben együtt küzdjenek a bolsvizmus ellen. Míg tehát a kommunizmussal még látszólagos közös feladatok esetén is a Szentatya tiltja az együttműködést, a német nemzeti mozgalomnak maga ajánlja fel az együttes haladást.

Erre vonatkozik a kommunizmus elleni „Divini Redemptoris” körlevélnek az a részlete is, mely a következőket mondja: „A sötétség hatalma az isteneszme ellen indított rohamot. Reméljük, hogy az ellenük való harcot nemcsak Krisztus hívei fogják megvívni, hanem mindenki, aki még hisz Istenben s leborult fensége előtt. És az emberiség többsége ilyen. Megújítja tehát az öt évvel ezelőtt a „Caritate Christi” kezdetű körlevelünkben (1932 május 3) kifejezett kívánságunkat: minden Isten-tisztelő ember fogjon össze és mentse meg az emberiséget a fenyegető nagy veszedelemtől, mert — amint akkor mondtuk — minden társadalmi rend és emberi tekintély alapja az Istenben való hit, tehát akik nem akarják, hogy felfordulás és rémuralom uralkodjék a világon, vegyék fel erélyesen a küzdelmet a vallás ellenségeivel szemben.”

Magam részéről a keresztény sajtó taktikai legfőbb feladatának azt tartom, hogy elsősorban a keresztény egységbe tartozó minden vallás között a testvériséget ápolja, s aztán még a Krisztus hívőin túl is az isteneszme híveit összetartásba hozni igyekezzék. Ugy ahogyan a pápai körlevél fentebb idézett szavai is mondják. Vagyánunk kell tehát arra, hogy ennek a hitre törekvő nagy egységnek a létrehozatalát ne késleltessük olyan közlésekkel, melyeket az ellenfél táborra viszálykeltés okából kitalál, vagy a valónál jobban kiélez és felfúj. Másrészt meg kell találnunk a keresztény gyakorlati élet eligazító irányvonalait, hogy minden kínzó problémára meglegyen a közös felvilágosodásunk és tájékozódásunk. Hitbuzgalmi és egyéb elméleti lapjaink közelebb kell, hogy jussanak a mai élet kérdéseihöz, s ki kell fejtenők, mit tett volna Krisztus, vagy az öskeresztény, ha ilyen vagy olyan életprobléma került volna eléjük. Mi a szeretet és igazság együttes parancsa (vagyis a keresztény erkölcs törvénye) bizonyos fölmerült esetekben. Az ezekben való együttes

felfogás kiképződése legerősebb ható tényező lesz arra, hogy olyan keresztény öntudat keletkezzék, mely mind nagyobb tábor tudjon összefogni belső leki egységbe.

Annak a tábornak aztán a napilapok és heti közlönyök az élet eseményeit valahogymás-képpen kell hogy hírül vigyék, mint ahogyan az mostan divatos. Több derűt, több jó hírt kell hozni a közönségnek, hogy hite képződését ne zavarják új és új kétségbeesések. A derűt nem úgy értem, hogy léhaságokat közöljünk. De van az egyszerűségben folyó életnek sok-sok mosolygása, ami tulajdonképpen abból keletkezik, hogy az élet minden megpróbáltatásai között az emberek szeretni is tudják egymást, biztatni és segíteni is akarják egymást. Ahogyan a hírlapokból ma látjuk az életet, aszerint csupa ölés, sikkasztás, politikai aláaknázás, lesbenállás, egymásra törés az emberek egymás közötti viszonya. Pedig ezek csak a kirívó, az élet szabályaitól elütő jelenségek. A hírlapok közléseinek onnan, az igazi életből, a csöndes derűben folyó napokból is kell színeket, jó kiegyenlítésű történeteket hoznia. Például egy ezüst- vagy aranylakodalomról azt, hogy a házastársaknak mi volt az együtt küzdésükből a legkedvesebb emlékü. Vagy például azt, hogy egy-egy gyermek milyen okos, vagy váratlan szavával derítette fel a szülőjét vagy tanítóját. Vagy például, hogy milyen példaadó tettet, munkát vitt végbe valaki egy hétnyi idő alatt a faluban. Ilyen és hasonló hírek özőnével összegyűjthetők, s más hatást fognak előidézni, mint a mai közlések a sok szörnyüségéről.

Más hatást fognak előidézni: az egyszerűség, a szerényebb élet szeretetét. A kommunizmus valami hamis fölfelé törő vágy, a kielégítetlen hatalmi érzéseknek és irigységeknek az összegyűlt sokasága. Ezt a betegséget az eddigi

Pacelli bíbornok államtitkár a francia köztársaság elnökénél

A pápa rendkívüli követe Delbos külügyminiszterrel három ízben is megbeszéléseket folytatott. — A „Gallok primása” székének betöltéséről, a külföldi hittérítő állomások támogatásáról s a világbékéről tárgyaltak

Párizsból jelentik: A francia fővárosban tartózkodó Pacelli bíboros-államtitkár hétfőn Lebrun köztársasági elnöknel villásreggelin vett részt. Délután megkoszorúzták az „Ismeretlen Katona” emlékművét, este pedig visszautazott Rómába. A feldisznított pályaudvaron a bíboros-államtitkár nagy ünnepélyességgel búcsúztatták. A bíboros megáldotta az óriási éljenző tömeget. A bíboros-államtitkár kijelentette, hogy mélységek elégtelével, igazi örömmel és erős megindulással tölti el mindaz, amit látott.

A bíboros-államtitkár Franciaországban való tartózkodása alatt három megbeszélést folytatott Delbos külügyminiszterrel. Pacelli és a francia külügyminiszter megbeszélésein az európai helyzetre vonatkozó rövid eszmecsere után a Franciaország és a Szentszék közötti

Pacelli bíboros-államtitkár,

akít lelkesen ünnepeltek Párizsban és Lisieuxben, s akinek franciaországi útja igen nagy jelentőségű diplomáciai tárgyalásokra vezetett.

A kritikus napokon...

is dolgoznia kell! Azonban a Pyramidon-tablettókat gyorsan segítenek és így este is pár kellemes órát tölthet el.

Pyramidon

TABLETTA

Figyeljen a „Bayer” keresztre, amely megvédi az utáztatástól!

életkörüben való megnyugvással, vagy a leszorított helyzetekben is új meg új derülésekkel lehet a legjobban meggyógyítani. Ilyen lélekállapotért való munka: ez lesz a keresztény sajtó legcélravezetőbb küzdelmi módja a kommunizmus ellen.

függő kérdések kerültek szóba. Megállapították, hogy a kölcsönös viszonyt a szívélyességen és bizalmon alapuló barátság jellemzi. A Szentszék és Franciaország egyaránt feleslegesnek tartja a konkordátumról való tárgyalást. Csak egy kérdés van függőben és pedig az, hogy Maurin bíboros halála óta betöltetlenül áll a lyoni érseki szék. Ennek betöltése azért fontos, mert az érsek egyúttal a „Gallok primása” címet is viseli. A hittérítés tekintetében közös az a kívánság, hogy továbbra is fenntartsák Franciaország erőteljes részvételét valamennyi misszióban. E tekintetben Franciaország meg akarja tartani első helyét az országok között. De mindenekelőtt a béke közös akarása az, mely közelhözza egymáshoz Franciaországot és a Szentszékét. Pacelli államtitkár a külügyminiszterrel folytatott megbeszélései során ezt erősen hangsúlyozta.

A FRANCIA KOMMUNISTÁK VEZETŐ LAPJA HAMIS BEÁLLITÁSSAL MÉLTATJA PACELLI BIBORNOK LÁTOGATÁSÁT.

Berlinből jelentik: Itteni politikai körökben csodálkozással kommentálják azt a körülményt, hogy a francia kommunisták központi orgánuma, a Humanité üdvözlő cikket írt Pacellihez és hangoztatta annak jelentőségét, hogy a Szentszék követe éppen abban az időben tesz látogatást Franciaországban, amikor ott a népfrent-kormány van uralmon. A francia kommunisták lap a Pacelli látogatását úgy akarja feltüntetni, mint a Szentszék olyan biztató intését, mely a francia katolikusokat a népfrent-kormány támogatására hangolja Német politikai körökben a francia kommunistáknak ezt a beállítását össze nem egyeztetetőknek tartják a Szentszék álláspontjával, mely a kommunizmust már IX. Pius pápa óta állandóan kárhözhatja s vele minden egyetemes üdvözlés tartalmazottan tilalmaz.

A százesztendős tó

*

Mercurea-Ciuc, július hó.

Ebben a hónapban százesztendős a Ghilcos-tó. 1837 júliusának egyik zivataros éjszakáján, a Délkeleti Kárpátok hegláncolatában a giurgiui őshavasokban, a mai Gheorgheni város és Bicaz Ardelean község között, az évszázadok óta békésen szunnyadó Nagycohárd felébredt... Megrázta füstökét s amúgy istenigazában nyújtózkodni kezdett. Nemhiába kapta nevét a Németországból természetkutatás céljából idejött mérnökök kijelentése után, hogy kőzete: zuhart — zuhart (nagyon kemény), mert vénségében is erős legény volt még... Hatalmas ástása, ropogó csontjai megregettették a szirtes százas sziklák hegybordáit, felbolydult az addig őrtálló néma, örökzöld, büszke lútfenyő-lábor s a megrázkódó föld életetadó termőtalajával együtt megindult... Ez a mennydörgésszerű robajjal történt hatalmas hegyesuszamlás felloraszította a Likas-, Ghilcos- és Cohard-patakokat, legyőzhetetlen sziklagátakat emelt a három hegyipatak kristálytiszta vizének s létrehozta nemcsak Ciuc me-

zye, hanem egész országrészünk egyik legcsodásabb, színpompásabb természeti szépségét: a mai Ghilcos-tót. Harminc-negyven méteres fenyőóriások koronája látszik ki ma is a néhol negyven méternél is mélyebb, pisztrángokban rendkívül gazdag, kétezer méter hosszú és kétháromszáz méter széles, a tengerszine fölött 995 m. magasságban fekvő tündérszépségű tóból. Nyáron esőnakáznak rajta, fürödnek, halásznak benne. Angolország és Németország s más nagy nyugati államok szenvedélyes horgászói jönnek el a ghilcos-tói pisztrángért, mely között hét-nyolc kilogrammos, 85 cm. hosszú példány sem ritka. Télen a tó vize elsőrendű korecsolyapályát szolgáltat. 1933. évben különvonattal szállított télisportkedvelő közönség lepte el a tavat és a tél szépségeiben csodásan tündöklő környékét, mely kiválóan alkalmas rödlizásra és most épített modern síugrósáncával síversenyek rendezésére. A nyári hónapok alatt teniszpályák, strandfürdők szolgálják az évenként negyven-ötvenezerre tehető kül- és belföldi vendégek szórakozását.

A tó neve a székely néprege szerint

A Ghilcos-tó nevének eredetére vonatkozólag több verzió kering. Balladaszerű bájos néprege regéli, hogy ezelőtt százézesztendővel Ferencz Anikó volt az akkori „Gyergyó” legszébb leánya. Szóvással, fonással foglalkozott. Sok kérője közül Györgypál Están székely legényre mosolygott. Meg is volt a kézfogójuk. Anikó szegény, árva leány lévén, maga járt vásárról-vásárra székely szőlőseivel. Az egyik vásáron zordtekinetű, ismeretlen marcona férfi, kiválasztott szép szőlőseért csókkal akart fizetni. Anikó erélyesen tiltakozott és szemébevágta az ismeretlennek, hogy vőlegénye van s lakodalmuk is hamarosan meglesz.

— Na, azon majd én is ott leszek — mondotta villámló szemekkel a félelmetes arcú ismeretlen távozás közben — és éppen akkor, mikor nem is vársz szépséges leányzó!

Az esküvő ideje közeledett. Anikó, hogy lelkinyugtalanúságot ne csináljon vőlegényének, el sem mondotta az ismeretlen férfival való találkozását. Az esküvő napjának előestéjén, amikor éppen a következő nap boldog izgalmai várásában elszenderedni készült, villámoktól villogó zivataros sötét éjjel zörgetett az ismeretlen férfi. Majd betörte az ajtót.

— Nucu Dumitru vagyok!

Anikó ereiben megfagyott a vér és eszmé-

letlenül esett össze: Nucu nem volt más, mint messzeföldről rablásairól, öldökléséről, vérengzéseiről hírhedt havasi haramia. Feleségét is megölte. A Cohard-hegy barlangjában lakott.

Ördögi, durva röhögéssel elrabolta a teljesen árva, egyedüllakó Anikót és lóháton a barlangjába hurcolta. Amint Anikót a hűvös, szeles, esős éjszaka magáhozterítette: imádkozni kezdett a hegy jószelleméhez, mentse meg a gonosz ember kezéből. Imájának fogantaja lett: megnyílt a rengeteg sziklafal s vakító fényesség közepette megjelent a hegy szelleme. Kézlenfogta Anikót és elvezette. A sziklafal újra

A „székely Svájc”

Ez a korántsem nagyképvé meghatározás nemcsak a tónak, hanem inkább a környezetének szól. Nem túlozunk, mikor azt írjuk, hogy Európa egyik legcsodásabb, legfényesebb tája a tó környéke, különösen a bécasi sziklaszoros felhőkkel csókolózó, sólyomfészkes bércével. Jól gondozott serpentinút kanyarog a Békáspatak mentén, a Kiscohárd és Csikibükk égbemeredő sziklafalai között. Elvisz a mészsiklába vágott alagúton át most már egészen Bicaz-Ardelean községben keresztül az Ókirályságba. Most már arról felől is meglehet közelíteni ezt a páratlan szépségű tengerszemét és mesébeillő tündéri vidékét.

A bécasi sziklaszoros, függőleges, égre-törő, főszeles sziklaalakulataival, köztük a félelmetes, felhőkbevesző Oltárkövel, felejthet-

lenül döbbenetes látványt nyújt. Az 1154 m. magas sziklahegy „tűjét” 1935-ig nem tudta megmászni senki. Abban az évben Goldschmidt és társai braşovi száz turistáknak sikerült az életveszélyes vállalkozás. A megkapó, lélekberajzolódó, sokszor megnyugtató, löbbször félelmetesen megdöbbenítő sziklacsoportozatok kemény komorságát jólesően enyhíti a csacsogó-csobogó patakzúgása, a szebbnél-szebb vízesések tompa moraja, a sok többszörös visszhang, a furulyázó hegyipásztorok játéka és a vidék mintegy háromszázharminckilenc fajtajú növényzete, köztük a hat-hét cm. átmérőjű virágú királygyopár, valamint a szivárvány minden színében pompázó mészkőretegződések, kőzetek, ásványok. 1932. évben a mészköves talajban, őspáncélos, kétmázsás kővetület találtak, mely ultraviolet sugarakat bocsát ki magából.

A tó hasznosítási tervei

Az csak természetes, hogy a majdnem ezer méter magas fekvő hegyitő bőséges vizének hasznosítása, energiaforrásként való felhasználása többféle formában foglalkoztatta a gazdasági köröket. A háború előtt, a vörösrézéről híres Bălan-bánya üzemei részére akarták hajtó- és üzemierőként felhasználni. Majd a Ciuci Magánjavak készített üzemtervet Giurgiu és Felciuc községei villanyárammal való ellátása céljából. Ezek a tervek mind meghiúsultak, egyrészt a háború, másrészt a Magánjavak vagyona elvétele miatt. Legutóbb Gheorgheni város akarja hasznosítani a tó vizét a giurgiui medence kilenc községe villanyárammal való ellátása céljából.

Mindenik terv megegyezett abban, hogy a tó vizét lefolyásánál duzzasztani kellene bizonyos magasságig s aztán az így létrejövő víz-esést átalakítani energiaforrássá.

Ezeket a tervezetéseket azonban könnyen keresztülhozhatja maga a természet. A tó ugyanis, a természetes lecsapolódáson kívül,

lassú feltöltésnek van kitéve a patakok hordalékaiból. Tértfogata emiatt csökken állandóan. A százas évforduló alkalmával dr Csiby Andor ny. városi tanácsos szerkesztésében és kiadásában házagpótló munka látott napvilágot: A Ghilcos-tó monografiája. Az eredeti fényképfelvételekkel és térképekkel ellátott kitűnő munka szerkesztésében szerzőt támogatják Bányai János, a neves geológus-tanár, dr Boga Lajos főgimnáziumi igazgató-tanár, Nyárády E. Gyula természetbúvár, Csáky Mihály líceumi tanár, valamint Zárug Lukács műegyetemi hallgató.

Albert István.

Iskolai értesítés

A satumarei római katolikus tanítónőképző intézet V. évfolyamára jelentkezhetnek a gimnázium IV. osztályát végzett növendékek. Az érdeklődők forduljanak felvilágosításért az intézet igazgatóságához. (Satu-Mare, Zárdai tanítónőképző intézet.) Jelentkezési határidő legkésőbb aug. 25.

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztő: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loscheri Kázmér:

Egyházatyák kora

A legnagyobb és legszebb vállalkozása az idei könyvpiacnak: Mindenkinek ismernie kell — az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Valságokon, már-már győzni látszó eretnek segeken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára füzve 1500 lei, kötve 2000 lei és portó. Megrendelhető havi 150. (a kötetek) havi 200 lei részletre.

Megrendelhető:

a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadói hivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bolíviában: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PEREDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza.
Csakis választékos magánlevelekre válaszolunk.

AZ EGYHÁZMEGYEI IGAZGATÓTÁRSÁG ÜLÉSE. Cluj. Saját tud. Az egyházmegyei igazgatótanács kedden tartotta július havi gyűlését. Az ülésen megjelent a betegségéből felépült **Vorbuchner Adolf** segédpüspök, **dr. Gyárfás Elemér**, **dr. Jelen Gyula**, **Szabó György**, **Bitay Árpád**, **Urmánczy Jeromos**, **dr. Bilinszky Lajos**, **dr. Betegh Miklós**, **dr. Cabányi Imre**, **dr. Kovács Károly**, **dr. Boga Alajos** referens és **P. Jánossy Béla** titkár. Az igazgatótanács ülésén letergálták a folyóiratokat és a jövő iskolai évre intézkedtek egyes személyi változásokról. Tudomásul vették **Biró Lajos** odorheini főgimnáziumi igazgató nyugalmába vonulását. Az igazgatótanács következő ülését augusztus 14-én tartják.

Végképp lemondtak a tizenégy nappal előtt eltűnt világhírű pilótánál felkutatásáról. Honfoglalásból jelentik: A Lexington repülőgépanyahajóról felszállt hatvan vizrepülőgép eredmény nélkül visszatért a hajó fedélzetére. Earhardt Amália, a tizenégy nap előtt eltűnt repülőnő eorsa ezzel megpecsételtnek tekinthető.

Ujabb tömeges kivégzések Szibériában és Georgiában. Varsóból jelentik: A lengyel lapok moszkvai jelentése szerint Szibériában az elmúlt héten hatvanegy állítólagos kém és ellenforradalmár lőttek agyon. A georgiai köztársaságban hét vezető kommunista végeztek ki, akik a régi gárdához tartoztak. Valamennyiüket trozkista tevékenységgel, kémkedéssel és államellenes újságokkal vádolták.

SULYOS GÉPKOCSISZERENCSETLENSÉG A CLUJI KÜLMONOSTORON. Saját tud. Gépkocsiszerencsetlenség történt kedden délután a Külmonostori-úton, a Kálváriával szemben lévő veszedelmes kanyarban. A **Mercurea-Ciuc 201.** jelzésű tehergépkocsi összeütközött az **Oradea 1074.** jelzésű tehergépkocsival, **János Géza**, az egyik autó vezetője a helyszínen meghalt, míg **Nicolae Georget**, a másik autó vezetőjét és az autón utazó feleségét súlyos sérülésekkel szállították a sebészeti klinikára. A rendőrség szerdán reggel tartott vizsgálatot a szerencsetlenség színhelyén.

HUSZ PÁLYADIJJAL NAGY IRODALMI PÁLYÁZATOT HIRDET A CSEHSZLOVÁKIAI MAGYAR IRODALMI SZÖVETSÉG. Prágából jelentik: A csehszlovákiai Magyar Irodalmi Szövetség 22 ezer cseh korona összegben irodalmi pályázatot hirdet és husz pályadíjat állít fel. Ezek közül az alábbiak nem csehszlovákiai (tehát romániai) magyarok által is megpályázhatók: 1. *Társadalmi vagy történelmi színmű* (pályadíj 2 ezer csehkrona). 2. *Falusi műkedvelői színpadra alkalmas népi színmű* (1 ezer korona). 3. *Nagyobb történelmi tanulmány*. „A magyarok története a világháború vége óta napjainkig.” (2 ezer csehkrona.) E három pályázat beküldési határideje december 31. 4. *Tudományos értekezés*. „Európai nemzetiségek, vagyis kisebbségek önkormányzata a világháború előtti korszakban.” (Ötszáz csehkrona.) 5. *Tudományos értekezés*. „A földreform hatása korunkban a társadalmi osztályok helyzetére.” (Ötszáz korona.) 6. *Tudományos értekezés*. „Magyar zene, magyar dal.” (Ötszáz korona.) 7. *Tudományos értekezés*. „Mit tehetünk a népművészet fejlesztése érdekében.” 8. *Tudományos értekezés*. „A falusi műkedvelői színjátszás jelentősége és problémái.” (Pályadíj ötszáz csehkrona.) Ezeknek a pályázatoknak beküldési határideje f. év szeptember 25. A pályamunkák gépirással, egyik oldalán írva, jellegével ellátva, az alábbi címre küldendők: **Magyar Irodalmi Szövetség, dr. Staud Gábor, Csakajovce, u. p. Zbehy**. Ugyanott részletes felvilágosítás is kapható.

Megdöbbentő tömeges gombamérgezés egy Gődöllő melletti faluban. Gődöllőről jelentik: A Gődöllő melletti lévő Domony faluban megdöbbentő tömegmérgezés történt. Néhány nap előtt **Taska Mihály** néreget gombát hozott a közeli erdőből és a falubeli asszonyoknak elmondotta, hogy milyen egyszerűen gombatermő helyet fedezett fel. A falusi asszonyok nyomban rávetették magukat a gombára és egymásután megbetegedtek. Szerdára virradó éjszaka rettenetes pánik tört ki a faluban, mert a környékbeli orvosok már nem tudták ellátni a nagyszámú beteg kezelését. Hajnalban a vármegyéből három mentőkocsit vonult ki ápolókkal és orvosokkal a faluba. Száznál több gyomormosást alkalmaztak. A betegek egy részén azonban már nem tudtak segíteni. Öt beteg szerdán reggel meghalt, köztük **Taska Mihály** néreget hét éves **Mária** és kilenc éves **Katalin** nevű leánykaival, továbbá **Vogyik István** idős gazda és **Héber János** idős asszony. A tömegmérgezésnek azonban még több olyan áldozata van, akiknek felgyógyulásához már nincs remény. Mintegy 25–30 betegnek az állapota súlyos.

Lazsek bácsi

Timisoaráról jelentik: Clopodian egy rendkívül érdekes ember halt meg a napokban. Ritka magas kort ért el, jóval több volt már 80 esztendőnél és ezt a hosszú időt úgy élte le, ahogyan az egy igazi keresztény emberhez illő.

Köz tudomásu, hogy a község katolikus híveinek javarésze cseh-morva származásu telepes, akikkel annakidején a telepítés alkalmával igen sok baja, kellemetlensége volt az akkori telepítőknek, beleértve a hatóságokat és a földesurakat is. Wekerle volt miniszterelnök apósát, továbbá a Molnár és Beniczky családokat is. Innen kapta volt elnevezését is ez a község: Clopodia, — ami csehül kellemetlenséget jelent.

Ezekkel a cseh-morva származásu telepes családokkal vándorolt ide közel száz esztendővel ezelőtt ez a különös figura, a csehországi Zseleticzáról, s itt majd földműveléssel, majd suszterkedéssel foglalkozott. Mint általában a csehek, a zenében is rendkívül jártassággal bírt és a vonós és fuvós hangszereken kívül, az orgonát is meglehetősen jól kezelte. Ráírt az a tréfás mondás, amit egy jiteni cseh emberhez intéztek: „Was bist du?... Zum Winter Schuster, im Sommer Maurer, Sontag ein Muzikant — sonst bin ich ein Böhm.” — Valóban mindenből derekasan és lelkesen kivette a részét. A község házában több ízben bíró, majd pénztárnok volt, szombatnok pedig könyvelő a szövetkezeti takarékpénztárnál. A templomban sekrestyés, harangozó, majd kántor. Utóbbi szerepében hol csehül, hol magyarul, hol németül énekelte a háromnyelvű hivatással. Számtalan lakodalomban násznagy; előénekes, előimádkozó a processzióknál. Nem kevesebb, mint száznegyszer vezetett processziót Csiklővárra. Csak az utóbbi néhány évben nem ment már, amióta betegsége ágyhoz kötötte. Egyébként azonban igazi keresztényi türelemmel viselte fájdalmait. Rengeteg látogatója volt, hiszen majdnem mindenki vel rokonágban állott szegről-végről a faluban, ha másképpen nem, mint keresztapa, vagy násznagy. Kitüntetései is voltak, amelyeket nagyon büszkén viselt. Sokszor emlegette, hogy Csernoch János esanádi püspök korában ékes cseh nyelven külön kiemelte érdemeit... És most anyai fáradság után a Lazsek strycko, Lazsek bácsi is megtért pihenni. Rengetegen kísérték utolsó útjára a községből és a vidékről ezt a meghatóan érdekes figurát, a közel száz esztendő cseh bácsit. Példás életével, mint igazi keresztény ember, az egyházhoz való ragaszkodásával ott állott a község hívei előtt és mutatta nekik a tisztesség és a becsület élet útját. Jutalmazza meg az Uristen ezt az egyszerű embert áldozatos fáradozásaiért.

Tökéletes
FÉNYKÉPEK
PERUTZ filmekkel
és LEMEZEKKEL.

Perutz

Feljegyzések

A Déli Hírlap egy levéllel foglalkozik, melyet a háborúutáni új nemzedéknek egyik tagja intézett a szerkesztőséghez. A levélben a gondokkal küzdő magyar ifjú felveti a kérdést: vádolható-e az ifjúság? Tehet-e szemrehányásokat az idősebb nemzedéknek a mulasztásokért és hibákért? Ugy látja, hogy „a mai ifjak képtelenek követni atyáik útját és belefáradva a sors által emelt akadályok leküzdésébe, panaszkodnak, elégedetlenek és vádolnak. Vádolja az ifjúság a szülőt, a társadalmat és a jelet, melyben él. Ennek okát pedig a háborúelőtti világválság ajándékaiban: a szegénységben, a munkanélküliségben és a nyomorban keresi.”

Nem lehet erről a kérdéstről eleget írni és eleget gondolkodni.

Hogy vádolja-e az ifjúság az idősebb nemzedéket vagy megérti a nehezégeket, melyekkel az idősebbek nem tudtak megbirkózni, — sajnos semmit sem változtat a helyzeten. A helyzet azonban az, hogy a magyar ifjúság olyan társadalomban, olyan körülmények között fog élni, amelyet meg tud teremteni magának. S az is bizonyos, hogy ez a helyzet nemcsak egyesek boldogulásától függ, hanem igen nagy mértékben attól, hogy az ifjúság együttesen, társadalmi összefogással és nemzeti szolidaritással mit tud teremteni. Elsősorban attól, hogy milyen gazdasági alapokat tud építeni magának és az egész magyar nemzeti életnek, mely az ő élete lesz.

Ami volt, az szinte nyom nélkül eltűnt és elpusztult. Ami van, az csak látszat. Legnagyobb részét látszat — az étellel megszűnő nyugdíj, az utolsó készletek felhasználása, régi tekintélyek kamatoztatása — az idősebbeknek az a viszonylagos nyugalma és jóléte, amiért annyiszor kaptak már szemrehányást a fiataloktól. Látszat, mely rohamosan szertefoszlik. Ezek az egzisztenciák nem élvelel szentvények: a fél takarója alól, mely az öregeket hamarosan elfedi, nem hajt ki új szar a tőből. Ennek a magyar tenyészetnek — nincsen gazdasági gyökere.

Az új magyar életet egészen új tövekkel kell fejevelni. Ki tehetné ezt más, mint az ifjúság? Hiszen az ő életéről van szó, nem az öregekről. Óriási feladat. Olyan, mint a telepes munkája az őserdőben. Hasonlít ahhoz az országépítéshez, mit Palesztinában fiatal zsidó orvosok, írók és más tanult emberek — kétközük munkájával és arcuk verejtékével vállaltak és végeznek. Ez az elkerülhetetlen felvonulás és sorbaállítás a háborúhoz is hasonlít, amikor a fiatalok fegyverrel a kezükben meghalnak, az idősek pedig otthon ülnek és rettegve várják a harc végét. Mikor volt az, hogy az ifjak maradtak otthon a háborúban és az öregeket küldték ki a harcerekre?

Soha még nagyobb és nehezebb nemzeti feladata nem volt a magyar ifjúságnak, mint a miénk. Ezek a feladatok éppen úgy a gazdasági téren fekszenek, mint ahogyan a házaknak alapzatát a földbe kell ásní és annál mélyebbre kell leásni, minél magasabb házat tervezünk. Összetűző gazdasági gondolatokra van szükség és azután tömöntelen külön-külön munkára, mely párhuzamosan, egymást biztatva és segítve a közös célok felé haladjon.

Ebben az építésben az idősebbek akkor sem vehetnének komolyan részt, ha nagyon akarnának. A fiataloknak pedig akkor is részt kell ebben venniük, ha nem akarnak.

(Skin.)

A satumarei Magyar Párt a halasztásról szóló hírek ellenére, szerdán letette városi névjegyzékét. Saját tud. Jelentettük, hogy dr. Ardelean Octavian vármegyei prefektus Bucurestiből azt a hírt hozta, hogy a kormány későbbre halasztotta a satumarei, baiamarei és baiaipriei tanácsválasztásokat. A prefektus közlése nagy feltűnést keltett a megyében. Az elhalasztásról szóló kormányrendelet azonban sem a törvényesekre, sem a város vezetőségéhez nem érkezett meg, mire a satumarei Magyar Párt — politikai sakkhuzástól tartva — szerdán délelőtt a törvényeseken letette városi jelöltjeinek névsorát, tekintve, hogy a be-nyújtási határidő 16-án lejárt.

Kávéházakban, vendéglőkben körtje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at

Az érdekeltek szíves figyelmébe!

Ezton hívjuk fel mindazok szíves figyelmét, akik még nem egyenlítették ki az 1937 II-ik félévi díjat, hogy ha azt akár megbízottunk útján, akár közvetlenül augusztus 15-ig kiegyenlítik, alábbi nyeremények kisorsolásában részt fognak venni:

I-ső díj: Az ősz folyamán megrendezendő olaszországi ut fele költségének megtérítése mellett a nyertes résztvesz gyönyörű utakon. Esetleg az ugyancsak ősszel megrendezendő párizsi uton vesz részt mindössze 4900 lei költőghozzájárulás megtérítése ellenében.

II-ik díj: Egy heti nyaralás a Fekete-tenger melletti Constața, esetleg egy heti nyaralás Episcopostii gyógyfürdőben.

III-ik díj: Egy darab negyedes sorsjegy, négy osztályon keresztül érvényességgel.

IV-ik nyeremény: Egyéves ingyenes lapküldés, 1938 január 1-től kezdődőleg.

V-ik nyeremény: 10 nyertes között 1-1 világhíri regény kerül kisorsolásra.

Ne késlekedjék átutalását már most teljesíteni.

Kerékpárral villanyoszlopnak rohant és szörnyethalt egy lakatossegéd. Clujról jelentik: Halálos szerencsétlenség történt a Regele Carol utca 111. számú ház előtt. Pop Emil 18 éves lakatossegéd kerékpárral be akart hajtani a ház kapuján s a kapu helyett, eddig még tisztázatlan okból, de valószínűleg a gép kormányának hibája miatt, — nekijáratott a gyalogjáró szélén lévő villanyoszlopnak. Fejét oly hevesen ütötte a vasoszlopba, hogy koponyája több helyen bezuzódott s mire a járőkelők segítségére siettek, már halott volt. A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlenséget a fiatalember vigyázatlansága okozta és azért senkit sem terhel felelősség. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt. A szerencsétlen fiatalember Pop Vasile ismert clujli társaságkocsi-vállalkozó fia, a halála előtti napon töltötte ki inaséveit s mindössze egy napig örülhetett szabadságának.

A SATUMAREI RÓMAI KATOLIKUS PÜSPÖKI KONVIKTUS (Str. Mihail Eminescu No. 1.) a következő tanévre is felvesz a satumarei állami román liceumba, az állami román kereskedelmi liceumba, vagy a református magyar liceumba iratkozó keresztény tanulókat. Évi tartás, mosás és orvosdíj 7650 lei. Papi pályára készülő, szegénysorsú, jó tanuló diákok nagy kedvezményben részesülnek, ha ezt július 30-ig kérvényezik az intézet igazgatójától. Prospektust kérésre küldünk.

ELSÜLLYEDT EGY TULTERHELT OLASZ TEHERGŐZŐS A BRAILAI KIKÖTŐ KÖZELÉBEN. Bucuresti. Saját tud. Két nappal ezelőtt érkezett a brailai kikötőbe a Massapia nevű olasz hajó, hogy fűrészárut vegyen fel. A hajóra előzőleg már negyven vagon más árut raktároztak be. Ismailban s Galatban 30 vagon fűrészárut, az észak-afrikai francia gyarmatok számára. Brailában az Ardelean társaság még mintegy 990.000 kg. fűrészárut raktározott be. A hajó Afrika számára, de ezt a terhet nem bírta el a hajó. Tegnap reggel kellett volna távoznia a kikötőtől, de az elindulás pillanatában 40 fokos szögben oldalra fordult és semmiféle próbálkozással sem lehetett egyenes helyzetbe hozni. Közben vihar keletkezett s az erős hullámverésben egyre jobban oldalra dőlt a hajó, amely végre délután 6 órakor a kikötő közelében elsüllyedt. A személyzetet segítségül hívva partra szállították. A kár meghaladja a tízmillió leit.

Ismét lemondott az oradeai ügyvédi kamara dékánja és a többségi vezetősége. Oradea. Saját tudósítónktól. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy az ügyvédi kamara jobboldali állásfoglalású tagjai megfellebbezték a kamarai választmány és az országos ügyvédszövetségbe küldendő delegátusok megválasztását. A jobboldaliak a 9:3 arányt követelték ugyanis, a mérsékeltbb állásfoglalású ügyvédek azonban hozzájárultak ahhoz, hogy a választmányban 8 többségi és négy kisebbségi foglaltjon helyet és ezen az alapon történt meg a választás is. A szélsőséges ügyvédek fellebbezése következtében most újabb fordulat következett be, amennyiben a választmány többségi tagjai, élükön Zigre Miklós dr. dékánal, Bleda Vasileval és Roxin Teodorral lemondtak választmányukról. A többségi vezetőség lemondása annál is feltűnőbb, mert egy ízben, a legutóbbi választások előtt — ugyancsak a szélsőséges ügyvédek magatartása miatt — egyszer már le kellett mondaniok. Zigre dr. a társával együtt lemondott dékán kijelentette, hogy az egyesület ügyét egyelőre a régi választmány tagjai intézik. Kijelentette a dékán azt is, hogy a lemondás végleges.

EGYMILLIÓKÉTSZÁZEZER LEI ÉRTÉKŰ DOLLÁRT TALÁLTAK EGY SATUMARERA CIMZETT AJÁNLOTT LEVÉLLEN. (Bucuresti.) A satumarei postán nagy valutacsempészetnek jöttek nyomára. Felnyitottak egy ajánlott levelet, amely Zürichből érkezett Katz Henrik satumarei utazási iroda-tulajdonos címére s a borítékban 1.200.000 lei értékű dollárt találtak. Megállapították, hogy Katz ugyanilyen módon már több mint 100 levelet kapott Zürichből, hozzávetőlegesen számtalok szerint 50 millió lei értékűre becsülik az idegen valutát, amit Katz a Banca Nationala ellenőrzése nélkül az országba hozott. A postahivatalban a hatóságok a felfedezés után figyelemmel kísérték Katz levelezését s két nap múlva egy újabb levélben hasonló összeget találtak.

Öngyilkossági járvány Bucurestiben. Bucuresti. Saját tud. Az utóbbi időben valószínűleg öngyilkossági járvány észlelhető Bucurestiben. Olga Jahopol saloniki származású negyedéves tanárnőjelölt a Brutus szállodában felakasztotta magát. Vitt fel a hotel szobájába, társaságában elszegődött menziszű mangalt is, hogy annak éretésével ölje meg magát, de a kötél általi halált, ugylát-szik biztosabbnak érezte. Naplójegyzetéből kiderül, hogy szerelmi bánata volt. — Katz Olga 26 éves leány, a Socec kiadó cég alkalmazottja kedélybeteg volt. Az utóbbi időben már háromszor követelt el méreggel öngyilkossági kísérletet, míg végre tegnap cége műhelyében elegendő adagot vett be és nagy kínok között kiszivedett. — Cristea Gh. volt pénzügyminiszteriumi tisztviselő tüdőbetegsége miatt megmérgezte magát és meghalt. — Valeria Cristescu 39 éves tisztviselőnő, a földművelésügyi miniszteriumban látogatást tett a Str. Sperantei 6. szám alatti lakásban. De még mielőtt az eléje lépő házizárdával bár egy szót is váltott volna, a hölgy, Mauser revolvert rántott elő kezításkájából és halálra lőtte magát. Holtan esett össze.

Felvétel a radnai asszisi Szent Ferenc Leányai betegápoló nővérek rendjébe. Asszisi Szent Ferenc leányai rendjébe felvételt nyerhetnek mindazon hajadonok, akik 15 életévüket betöltötték, Istennek akarják szenteli életüket és a betegápoláshoz hivatást éreznek. További felvilágosítással a tartományfőnöknő szolgál. Levelek a következő címre küldendők: Surori de Caritate St. Francisc de Assisi. Radna, Str. Avram Jancu, No. 23. jud. Arad.

Felhívás. Az oradeai Építőiparosok Szövetsége felkéri a szobafestő és mázó szindikátus tagjait, hogy folyó hó 15-én, csütörtökön délután pontosan 6 órakor a Munkakamara földszinti nagytermében megartandó szindikátusi közgyűlésen anélkül is inkább megjelenni sziveskedjenek, mert az tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes formában lesz megtartva. Elnökség.

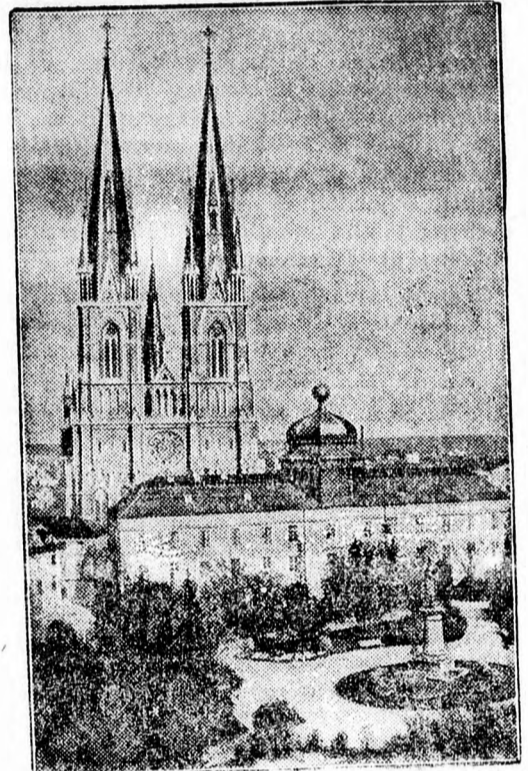
Kávéházakban, vendéglőkben kére mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

* Ha influenzája van, gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által gyakran és alaposan tisztítottassanak. Az orvosok ajánlják.

Összeomlás fenyegeti az ősrégi upsalai dómot

Európában aránylag kevésbé ismeretes a svéd művészet. A skandináv irodalom Ibsen, Strindberg, Siegfried Undset művein át eljutott Közép-Európa minden részébe, de a skandináv építészetéről és festészetéről már halványabb fogalmak vannak az embereknek. Pedig Norvégiában is, Svédországban is igen szép román-kori, csücsüves és barokk épületek, templomok találhatóak s festészetük is rendkívül fejlett. Amikor 1910-ben a budapesti műcsarnokban a skandináv művészek kiállítása volt, különösen kompozíciós festményeikkel nagy meglepetést keltettek.

Svédország régi épületei között a legszebb az upsalai katedrális, amelyet a XIII. század-

ban építettek. 1289-től 1435-ig épült a gyönyörű, háromhajós gótikus katedrális, amely a trondhjemlin kívül Skandinávia legszebb temploma. Első építőmestere a XIII. században Etienne de Bonneuil francia műépítő volt. A dóm háromhajós belseje huszonnégy pilléren nyugszik, 110 m. hosszú és 41 m. széles, 33 m. magas. Kettős tornya merész ívben szökik az ég felé s a gótika minden szépsége érvényesül rajta. A dóm szöszéke a világ egyik legszebb ilyenmű alkotása s Tessin, a ki építette, remekelt ezzel a művével. Gyönyörű a dóm hatalmas méretű orgonája s a főoltár, amelyet bár barokk ízlésben emeltek, semmit sem ront a gótikus katedrális egységes hatásán.

Svédország több nagy államférfiának sirja van a dómban, amelyet a kilencvenes években restauráltak.

Mint most Upsalából jelentik, a ritkaszerű dómot

az összeomlás fenyegeti.

Alapja lesüllyedt s balusztrádijait a leon-lás veszélye fenyegeti. Ezért most sürgősen hozzáfogtak a restauráláshoz, hogy a pusztulástól megmentésük Upsala, illetve Skandinávia legszebb templomát. (h.)

A szabadtéri játékok ünnepélyes megnyitása

szerdán és csütörtökön este 9 órakor:

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

a II. Károly sporttelepen. — Külön villamosjáratok !!

Visszajár a múlt

*

Jegyzetek az odorheui öregdiák-találkozóhoz

Odorheiu, július hó. Saját tud. A napokban, amint már beszámoltunk róla, kettős erettségű találkozó volt a székely anyavárosban. A római katolikus főgimnáziumban és a református kollégiumban 1907-ben végzett öregdiákok tartották harmincéves érettségi találkozójukat. A találkozóznak sok kedves, feledhetetlen mozzanata volt, ami tollhegyre kívánkozik.

Marosi Márton unitárius lelkész üdvözli a szentmiklóshegyi Alma Matert. En annak idején kisebbségi voltam, — úgymond — ebben az ősi intézetben. Amikor, mint újonnan beiratkozott diák a tanteremben megláttam a keresztet, megkérdeztem a szigorú arcú Soó Gáspár igazgatót, hogy nekem is kell köszöntenem azt. O szeliden imígyen válaszolt: Ne félj, fiam, a keresztől! Az még senkit sem ütött meg s téged sem fog megütni. Azóta teljesen összeforrtam vele s minél súlyosabb a teher, annál szívósabban kapaszkodom bele a keresztbe.

Az esti közös összejövetelen a mindig vigkedélyű, költői lelkületű Szemlér Ferenc ny. igazgató a két ősi intézet kapcsolatáról beszél. Milyen jó is volt — úgymond —, hogy ez a két intézet egymás tözsomszédságában állott. Ha megúnták a tanulók tanáraikat, hogy ha velük valamelyes konfliktusba keveredtek, iskolát váltottak. A kollégista átjött a gimnáziumba, a gimnázista átment a kollégiumba. A kollégistából embert faragott a gimnázium; a gimnázistából pedig a kollégium. Ez az oka annak, hogy egyik-másik, híressé vált nagy embert büszkén számítja öregdiákjai közé a kollégium is meg a római katolikus főgimnázium is.

Nyíró József író a „lenesések“ (a gimnázisták) és a „fuszulykások“ (a kollégisták) apró gyermekes csinytevéseit, harcias összecsapásait említi fel, amelyeknek következménye nem egyszerű egy-egy fajdúdorodás volt. Milyen jó, hogy azok a csinytevések, annak idején megtörténtek. — úgymond — mert azok nélkül nem is tudnók ennyi melegséggel, ekkora összeforrottsággal ünnepelni a harmincéves közös érettségi találkozót.

A kedélyes felszólalások után egy komolyhangú beszéd következik. Gönczy Lajos dr. teológiai igazgató emelkedik szólásra. Ha mi tanulók, olykor-olykor egymást el is puffoltuk, azért intézeiteink között állandó jó viszony volt, főképpen világnézeti harc sohasem ütötte fel a fejét. Még most is magam előtt látom azt a jelenetet, amikor boldogult édesatyám: Gönczy Lajos igazgató hosszasan elbeszélgetett Soó Gáspár főgimnáziumi és Solymossy Lajos főreáliskolai igazgatóval a nevelés és oktatás nagy kérdéseiről, iskoláik sorsáról. Mi a vezetőknek ezt az egyetértő jó szellemét vittük ki az életbe, feledve a gyermekes csinytevéseket. Majd meghatódottan szólt arról, hogy — mint alba-íuliai fiatal lelkész, — mekkora szeretettel karolt fel a melegszívű Mailáth püspök. Életének örökre feledhetetlen emlékei közé számítja azt a pillanatot, amikor a püspöki székvárosból való eltávozásakor a nemeslelkű főpap megáldotta és aláírással ellátott fényképével ajándékozta meg.

A gondolatot Jodál Gábor dr. kollégiumi főgondnok fűzte tovább. Mindnyájan egyek vagyunk, közösök a hagyományaink, közös a neveletésünk és a nyelvünk s mindnyájunknak pozitív Istenhite van.

Ime, így zajlott le az odorheui kettős érettségi találkozó a keresztény unió nagy gondolatának a jegyében.

B. L.

* A gyomorfájás és gyomornyomás, rossz emésztés és tényleg nyelvpedék, halvány arczsín és kedvetlenség igen sok esetben hamarosan megszűnik, ha bélműködésünket reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvízzel rendbe hozzuk. Az orvosok ajánlják.

SPORT

Törölték a Genovát és Admirát a Középeurópai Kupából

Velencéből jelentik: Hétfőn tartotta ülését a Középeurópai Kupa szűkebbkörű bizottsága az Admira—Genova mérkőzés ügyében. Az ülésről kiadott jelentés megállapítja, hogy a tárgyalások barátságos hangulatban folytak. Az olasz szövetség a legteljesebb mértékben támogatta a bizottságot és a határozattal igen súlyos helyzettől mentették meg a Középeurópai Kupát. A határozat a következő öt pontot tartalmazza:

1. Ivancsics (magyar) játékező vezető jelentése nem írja le a mérkőzés eseményeit. Ezért a bizottság nincs abban a helyzetben, hogy pontosan megállapítsa a történeteket. Ivancsicsra többé nem bízunk KK mérkőzést.

2. Agosteo tettlegességét Schall kihívó magatartása idézte elő, ezért Schallt megintik.

3. A bécsi Admira—Genova mérkőzés után bekövetkezett súlyos eseményekben mindkét csapat játékosai résztvettek. Az okozó személyét nem lehetett megállapítani, csupán azt, hogy mindkét csapat vétett a sportszerűség ellen, ezért törlik a Középeurópa Kupából.

4. Az augusztus 1-re és 8-ra kitűzött két döntőmérkőzést bizonytalan időre elhalasztják, hogy a lebonyolításhoz szükséges nyugodt légkört biztosítsák.

5. A bizottság kijelenti, hogy az egész kérdést csak sportbeli vonatkozásaiban tárgyalta.

politikai szempontból nem érzi magát illetékesnek.

*

A botrányos mérkőzés ügye tehát szigorú döntéssel végződött. A határozatnak azonban messze kiható következményei vannak:

a) A Lazio a felső ágon a középdöntő kikerülésével egyenesen a döntőbe jutott.

b) Előállott az a helyzet, hogy a döntő másik résztvevője osztrák csapat lesz. Ebben az esetben pedig teljesen indokolt a döntő mérkőzések időpontjának kitolása, mert úgy Ausztriában, mint Olaszországban joggal félhetnek újabb tüntetésektől.

c) Akármilyen súlyos helyzetből való kilábolást jelent is a döntés, egy tény: nem sikerült teljesen elsimítani az osztrák-olasz egyenetlenséget.

Caralulis legyőzte Schmiédtet, Cernautiból jelentik: A nemzetközi teniszverseny férfi egyes számában Caralulis nagy küzdelem után 5:7, 6:4, 3:6, 7:5, 6:4 arányban győzött Schmiédttel ellen. Férfipáros döntő: Caralulis, Schmidt—Puzstay, Cristescu 6:1, 6:2, 4:4 w. o.

Bulgária—Jugoszlávia 4:0 (2:0). Szófiából jelentik: A két ország labdarugó válogatottjainak találkozása nagy meglepetéssel végződött, a bolgárok nagy előkelőséggel (11) győztek.

KÖZGAZDASÁG

Két év alatt közel három milliárddal növekedtek az ipar adóterhei

A köztehek 56 százalékát az ipar fizeti. — Az agrártermelést a fejlődő ipar terhére jelentős mértékben mentesítették a közteherviseléstől

Bucurestiből jelentik: A világgazdasági válság kitörése után az agrártermelés rentabilitása a földművelő jellegű államokban így országunkban is, majdnem teljesen megszűnt. Erre való tekintettel a különböző kormányok az agrártermelés teherviselését nagymértékben csökkentették, ugyanakkor azonban jelentős mértékben növelték a fejlődő ipar közterheit.

Amidőn a gazdasági helyzet javulást mutatott és az agrártermelés rentabilitása is emelkedett, a hadfelszerelés problémája került előtérbe. A fokozott hadfelszerelés újabb áldozatokat kíván az adózóktól és ezeknek az áldozatoknak legnagyobb részét ismét az ipar hozta meg, amit bizonyít az, hogy

az ipar közterhei 1935-től a mai napig 36 és félszázalékkal emelkedtek.

A most nyilvánosságra került kimutatási adatok szerint, az utóbbi években az ipar a közterheknek átlag 56 százalékát viselte. Az 1936—36. költségvetési évben az egyenesadó, a közvetett adók és a bélyeg, valamint bejegyzési illetékek címén előirányzott 14.4 milliárd leiből 8.1 milliárd az ipartól folyt be, ami 56 százaléknak felel meg.

Június utolsó hetében 45 millióval csökkent a bankjegyforgalom

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bank június 26-án kiadott helyzetjelentése a következő adatokat tartalmazza, összehasonlítva az előző heti számadatokkal: Aranykészlet — az országban és külföldön — 15,862,000,000 (15 milliárd 862,784,916) lei. Behozatal és fizetések fedezésére szolgáló devizakészlet 2,772,296,342 (2,856,923,549) lei. Kliring-számlák fizetési alapja 2,199,379,528 (2,270,240,503) lei. Kereskedelmi tárcsa 6,059,077,213 (6,029,764,837) lei. Konverziós tárcsa 2,069,083,367 (2,068,926,374) lei. Konverziós veszteségek fedezésére szolgáló kincstári jegyek 6,360,257,336 (6,359,936,408) lei. Forgalomban lévő bankjegyek 25,974,838,020 (26,020,653,660) lei. Összes látra szóló kötelezettségek 58,989,464,235 (39,363,638,526) lei.

Miniszeri rendelet a sertéshizláló gazdák és cséplőgépszövetkezetek adókötelezettségéről

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter az érdekelt községek többszörös közbenjárására rendeletet adott a pénzügyigazgatóságoknak, hogy ha valamely gazdának a sertéshizlálásból és az állattenyésztésből származó jövedelme csak a saját földjén termesztett takarmányból származik, az adó nem fizetendő. Kereskedelmi adó fizetendő azonban a birtokos, vagy állattenyésztésből eredő jövedelmén, ha a takarmányt máshonnan vásárolta meg a tenyésztő, hasonlóképpen kereskedelmi adó fizetendő, amennyiben a takarmányt bérelt területek szolgálatát, kivéve, ha a bérelt földterület 5 hektár meg nem halad. Azok, akik a fenti rendelkezésekkel szemben addig az állattenyésztés és hizlálás után nem fizették kereskedelmi adót, kötelesek ezt 1933. évtől 1-6-ig kezdve utólag megfizetni. A cséplőgépszövetkezetek nem fizetnek ipari adót, az ipari adó pedig az ipari adóval saját tagjaik rendelkezésére bocsátják, azonban ipari adót fizetnek, ha a cséplőgépet a szövetkezeteknél idegen személyek használják. Ha ilyen esetben nem fizettek volna ipari adót az 1933. évtől 1-6-ig kezdve utólag megfizetniük kell.

Az 1936—37. költségvetési évben a 4 milliárd 35 milliós egyenesadó előirányzatból 957 milliót (23.72 százalékot), a közvetett adók 10.3 milliárdos előirányzatából 957 milliót (23.72 százalékot), a közvetett adók 10.3 milliárdos előirányzatából 7.4 milliárd leit (71.97 százalékot), a bélyeg és bejegyzési illetékek 21 milliárdon előirányzatából 8.3 milliárd (41.2 százalékot) fizetett az ipar.

A három adónem előirányzata 16.5 milliárd lei volt, amelyből 9.3 milliárd (56.2 százalékot) leit viselt az ipar.

Az 1937—38. költségvetési évben a három adónem előirányzatának összege 19.6 milliárd lei, amiből 10.9 milliárd lei, vagyis 56 százalék hárul az iparra.

A fenti adatokból megállapítható még az is, hogy két év alatt az ipar adóterhei közel 3 milliárd lejjel emelkedtek. Ha tekintetbe vesszük, hogy az 1935. évben az ipari termelés értéke 47.5 milliárd, 1936-ban pedig 51 és félmilliárd volt, úgy megállapíthatjuk, hogy az ipar kizárólag csak adókra a termelés értékének közel 20 százalékát fordítja, nem számítva a szociális közterheket és szállítási költségeket, amelyek legalább ilyen összegre becsülhetők.

Még ebben az évben üzembe helyezik a lupeni műselyemgyárat

A Viskosa Romaneasca S. A. lupeni műselyemgyáranak építkezési és szerelési munkálatai befejezéshez közelednek a gyár százmillió leit meghaladó értékű gépei ez év elején érkeztek meg és azóta folynak a szerelési munkálatok. Előreláthatólag a műselyemgyár még ebben az évben megkezdí a termelését.

Apróhirdetések

Lakás

Borszec fürdőn lakjunk a Carlton villában. Kényelmes otthon, teljes komfort, hideg, meleg víz, ujjonnan berendezve. Kérjük szobáról előre gondoskodni

Egy szék 2 szobás lakás augusztus 1-re kiadó. Oradea, Tache Jonescu 24.

Központban egy uri 4 szobás modern magánház szeptember 1-től kiadó. Ertekezni Nagy cipész, Oradea, Regele Ferdinand 47. szám alatt.

Kiadó 3 szobás modern lakás augusztus 1-re. Oradea, Lahovári-utca 8.

Egy udvari szoba-konyhas lakás kiadó augusztus 1-re. Oradea, I. G. Duca 23. Erdeklődni lehet 4. sz. alatt.

Kiadó augusztus 1-re összkomfortos 4 szobás lakás. Oradea, Strada D. Cantemir 25. szám.

Keresek lehetőleg a központban 1 vagy 2 szobás lakást, mellékhelyiségekkel. — Címeket: „Pontos fizető, gyermektelen” jellegére a kiadóba kérek.

Kiadó egy és kétszobás lakás. Oradea, Str. Codrilo 11. Strand mellett.

Kiadó uri családnál a központban különbejáratu, elegánsan butorozott utcai szoba. Oradea Str. Bratianu 21.

Adás-vétel

MAGAS ARAT fizetek arany, ezüst, brilliant és gyémánt ékszerért. HERBST ékszerész, Oradea.

Eladó hat szobás összkomfortos ház, szép kerttel, családi okból. Cím a kiadóban.

Eladó két gyermekagy. Antal, Oradea, Strada Aurel Vlaicu 35. szám.

Eladó 2 lakrészből álló ház. Rátul Comendantului, Str. Vaporului 10.

Különféle

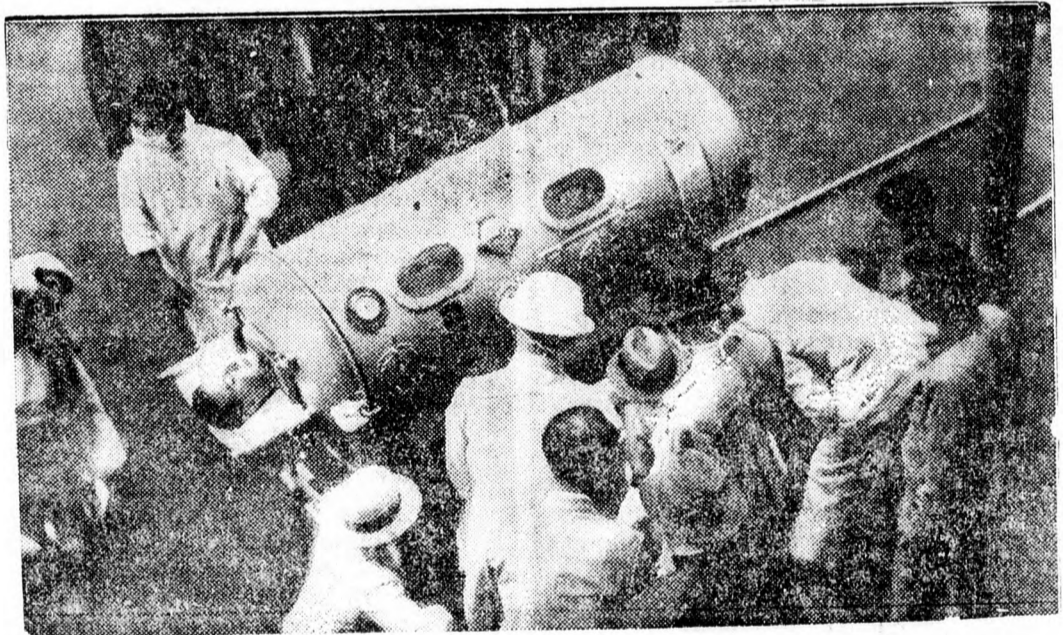
Biztosan megszabadul a sváb és ruszli bogaraktól, hangyáktól, stb., ha „Neotix” bogáirtószert használ. Kapható minden szaküzletben. Megrendelhető: Ajtay gyógyszerárban, Oradea, Str. Vlahuța No. 46. Még minden vevő meg volt elégedve hatásával.

Pótvizsgára kisebb diákokat előkészít VIII-os liceumista. Cím a kiadóban.

Felsőbbszályos iskolaárlányt, teljes el látással vállal uri családnál. Cím a kiadóban.

Keresek egy mindenes főzőnőt azonnaira. Oradea, Str. Tache Jonescu 41.

Jól főző megbízható szerény igényű nőt keres Kollins Árpád főmérnök, Vales lui Mihai, jud. Sălaj.

A „vastüdős” amerikai millió mos megérkezett Csikágóba.

A „vastüdősben élő ember”. Frederick B. Snite, egy csikágói milliómos 26 éves fia, 15,000 kilométeres ut után megérkezett Csikágóba. Snite világméretű uton volt, mikor egy évvel ezelőtt Pekingben gyermekparalízist kapott, amely a tüdejét támadta meg és orvossai kijelentették: menthetetlen, hacsak nem sikerül „mesterséges” tüdőt szerezni, amellyel levegőt lehet szivattyúzni Snite tüdejébe. Csodálatos véletlen folytán egy pekingi klinikán volt ilyen készülék. Snitet behelyezték a „vastüdősbe”, mely azóta a milliómosfiu helyett lélegzik. A „vastüdős” mintegy háromszáz kilós súlyú vashenger, amely légmentesen el van zárva. Ebben fekszik Snite. Csak feje látszik ki a készülékből. A vastüdős motorja pedig percenkint huszonhatszor friss levegőt tölti meg tüdejét és ugyanannyiszor kiszívja tüdejéből az elhasznált levegőt. 25 fonyi személyzet kezelte a „vastüdős” Snite utazása alatt. A fiatalembert ugyanis Pekingből Csikágóba szállították. Képünk a kikötőbe érkezéskor készült.